

Ontwerp geurgedbiedsvisie 2015
Gemeente Uden

BIJLAGEN

Bijlagen

- Bijlage I: Memo geur en het Activiteitenbesluit milieubeheer
- Bijlage II: Achtergronden bij de Wet geurhinder en veehouderij
- Bijlage III: Brief implementatieteam
- Bijlage IV: Adviezen GGD
- Bijlage V: Correspondentie over V-stacks en evaluatie Wgv
- Bijlage VI: Onderbouwing groeiplafond
- Bijlage VII: Ingekomen stukken en verslagen klankbordgroepoverleggen
- Bijlage VIII: Geurkaart huidige situatie
- Bijlage IX: Geurkaart normenset 3 en 14 ou
- Bijlage X: Geurkaart normenset 1 en 14 ou
- Bijlage XI: Geurkaart normenset 3 en 10 ou
- Bijlage XII: Geurkaart normenset 3 en 8 ou
- Bijlage XIII: Overzicht melkveebedrijven

Bijlage I: Memo geur en het Activiteitenbesluit milieubeheer

Geur agrarisch en Activiteitenbesluit

In het Activiteitenbesluit staan voorschriften voor geur voor de volgende agrarische activiteiten:

1. opslaan van agrarische bedrijfsstoffen (minimumafstanden)
2. opslaan van drijfmest en digestaat (minimumafstanden)
3. opslaan van vloeibare bijvoedermiddelen en bereiden van brijvoer (gesloten systeem)
4. composteren (minimumafstanden)

Deze voorschriften zijn van toepassing voor alle agrarische bedrijven.

Daarnaast zijn in het Activiteitenbesluit eisen opgenomen voor geur van het houden van dieren. Deze eisen zijn gebaseerd op de Wet geurhinder en veehouderij. De voorschriften voor geur van het houden van dieren zijn niet van toepassing voor agrarische bedrijven die ook nog een omgevingsvergunning milieu nodig hebben (type C bedrijven). Voor deze bedrijven is de Wet geurhinder en veehouderij het toetsingskader.

1. Geurvoorschriften voor de opslag van agrarische bedrijfsstoffen

In het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling staan voorschriften voor de activiteit het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen. De voorschriften om geurhinder te voorkomen en te beperken, staan in paragraaf 3.4.5 van het Activiteitenbesluit.

Een opslag van agrarische bedrijfsstoffen moet (volgens artikel 3.46 lid 1 Activiteitenbesluit) liggen op minstens:

- 100 meter van een geurgevoelige object dat binnen de bebouwde kom ligt
- 50 meter van een geurgevoelige object dat buiten de bebouwde kom ligt

Bij onaanvaardbare geurhinder kan het bevoegd gezag met maatwerkvoorschriften nadere eisen stellen (artikel 3.46 lid 6 Activiteitenbesluit). Voor het bepalen van een aanvaardbaar geurhinderniveau gaat u uit van de systematiek zoals omschreven in hoofdstuk 3 van de Handleiding geur. U kunt alleen maatwerkvoorschriften stellen voor:

- de plaats van de opslag
- het afdekken van de opslag
- de frequentie en het tijdstip van de aan- en afvoer van de opgeslagen agrarische bedrijfsstoffen

Uitzonderingen

Voor veevoederbalen die in plastic folie zijn verpakt, gelden geen eisen voor geur (artikel 3.46 lid 7 Activiteitenbesluit).

Voor kuilvoer is 25 meter genoeg tot geurgevoelige objecten liggen (artikel 3.46 lid 3 Activiteitenbesluit). Het maakt niet uit of het geurgevoelige object binnen of buiten de bebouwde kom ligt. De afstand mag wel korter zijn, maar dan moet de agrariër het kuilvoer afdekken (behalve natuurlijk tijdens aan- en afvoer). Voor knolgewassen, wortelgewassen of fruit is afdekken niet nodig (artikel 3.46 lid 4 Activiteitenbesluit).

Voor kinderboerderijen is 50 meter tot geurgevoelige objecten genoeg. Het maakt niet uit het geurgevoelige object binnen of buiten de bebouwde kom ligt. Een kortere afstand mag ook, maar alleen als het niet anders kan - als de opslag niet op een andere plek bij de kinderboerderij kan. Maar dan moeten de agrarische bedrijfsstoffen wel zijn in een

afgesloten voorziening zijn opgeslagen en moet men ze minstens eens in de twee weken afvoeren. Dat houdt dus in: kuilvoer binnen twee weken gebruiken en vaste mest elke twee weken afvoeren (artikel 3.46 lid 2 Activiteitenbesluit).

Afstandsmeting

U meet de afstand vanaf de buitenzijde van het geurgevoelig object tot het dichtstbijzijnde punt van de begrenzing van de opslag (artikel 3.46 lid 5 Activiteitenbesluit).

2. Geurvoorschriften voor de opslag van drijfmest en digestaat

In het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling staan voorschriften voor de activiteit het opslaan van drijfmest en digestaat. De voorschriften om geurhinder te voorkomen en te beperken, staan in paragraaf 3.4.6 van het Activiteitenbesluit.

Voor mestkelders (dat zijn ondergrondse bassins die zijn gelegen onder een stal of voormalige stal) gelden géén afstandseisen tot geurgevoelige objecten (artikel 3.51 lid 9 Activiteitenbesluit). De reden dat er geen minimumafstanden gelden voor mestkelders, is dat de beoordeling voor geur via het houden van de dieren gaat.

Voor andere mestbassins gelden wel minimumafstanden tot geurgevoelige objecten (artikel 3.51 lid 1, 2 en 3 Activiteitenbesluit), namelijk:

- geurgevoelig object bij een andere veehouderij:
 - Mestbassin tot 350 m², 25 meter
 - Mestbassin van meer dan 350 m² of meer, 50 meter
- andere geurgevoelige objecten:
 - Mestbassin tot 350 m², 50 meter
 - Mestbassin van meer dan 350 m² of meer, 100 meter
- Bij meer dan 750 m² is paragraaf 3.4.6 niet van toepassing

De minimumafstanden gelden dus ook voor ondergrondse mestbassins die niet onder een (voormalige) stal liggen.

Afstandsmeting

U meet de afstand vanaf de buitenzijde van het mestbassin (= de rand van het mestbassin) tot de dichtstbijzijnde gevel van het geurgevoelige object (artikel 3.51 lid 8 Activiteitenbesluit).

Bij onaanvaardbare geurhinder kan het bevoegd gezag met maatwerkvoorschriften nadere eisen stellen (artikel 3.51 lid 10 Activiteitenbesluit). Dit kan ook voor mestkelders. Voor het bepalen van een aanvaardbaar geurhinderniveau moet u uitgaan van systematiek zoals omschreven in hoofdstuk 3 van de Handleiding geur. Maatwerkvoorschriften zijn alleen mogelijk voor:

- de plek van het mestbassin
- het afdekken van het mestbassin
- de frequentie en het tijdstip van de aan- en afvoer van de opgeslagen drijfmest en digestaat

3.1 Geurvoorschriften voor de opslag van vloeibare bijvoedermiddelen

Het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling bevat voorschriften voor de activiteit het opslaan van vloeibare bijvoedermiddelen. De voorschriften om geurhinder te voorkomen en te beperken, staan in paragraaf 3.4.7 van het Activiteitenbesluit en paragraaf 3.4.7 van de Activiteitenregeling.

Gesloten opslag

De ondernemer moet de bijvoedermiddelen opslaan in een gesloten ruimte (een luchtdichte tank of silo) (artikel 3.71 lid 2 Activiteitenregeling). Een ontluchting die uitmondt in de buitenlucht is toegestaan zonder luchtbehandelinginstallatie.

Maatwerk

Bij onaanvaardbare geurhinder kan het bevoegd gezag aanvullende maatregelen stellen met een maatwerkvoorschrift (artikel 3.71 lid 3 Activiteitenregeling). Voor het bepalen van een aanvaardbaar geurhinderniveau gaat u uit van de systematiek zoals omschreven in hoofdstuk 3 van de Handleiding geur. U kunt voorschriften stellen over:

- de aard van de bijvoedermiddelen
- het gekoeld opslaan van de bijvoedermiddelen
- de afstand tot geurgevoelige objecten

3.2 Geurvoorschriften voor het bereiden van brijvoer

In het Activiteitenbesluit staan voorschriften voor de activiteit het bereiden van brijvoer. De voorschriften om geurhinder te voorkomen en te beperken staan in paragraaf 3.5.9 van het Activiteitenbesluit en paragraaf 3.5.7 van de Activiteitenregeling.

Het Activiteitenbesluit bevat in paragraaf 3.5.9 voorschriften voor de activiteit bereiden van brijvoer voor de eigen landbouwhuisdieren. Varkenshouders geven vaak brijvoer aan de eigen dieren. Het bereiden van dit brijvoer kan leiden tot geuroverlast voor de omgeving. Brijvoer wordt gemaakt van plantaardige restproducten afkomstig uit de land- en tuinbouw en uit het bereiden en verwerken van voedsel. Producten als uiensap of gistspoeling kunnen sterk geuren.

Activiteitenbesluit 3.5.9: Bij het bereiden van brijvoer wordt ten behoeve van het voorkomen dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, het tot een aanvaardbaar niveau beperken van geurhinder, ten minste voldaan aan de bij ministeriële regeling gestelde eisen.

Activiteitenregeling 3.5.7: Ten behoeve van het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken van geurhinder als bedoeld in artikel 3.129b, van het besluit vindt het bereiden van brijvoer ten minste plaats in een gesloten ruimte.

4. Geurvoorschriften voor het composteren van groenafval

In het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling staan voorschriften voor de activiteit het composteren van groenafval. De voorschriften om geurhinder te voorkomen en te beperken, staan in paragraaf 3.4.5 van het Activiteitenbesluit.

Een composteringshoop moet (volgens artikel 3.108 lid 1 Activiteitenbesluit) liggen op minstens:

- 100 meter van een geurgevoelig object dat binnen de bebouwde kom ligt
- 50 meter van een geurgevoelig object dat buiten de bebouwde kom ligt

Bij onaanvaardbare geurhinder kan het bevoegd gezag met maatwerkvoorschriften nadere eisen stellen (artikel 3.108 lid 3 Activiteitenbesluit). Voor het bepalen van een aanvaardbaar geurhinderniveau gaat u uit van de systematiek zoals omschreven in hoofdstuk 3 van de Handleiding geur. U kunt alleen maatwerkvoorschriften stellen voor:

- De plek van de composteringshoop
- Het afdekken van de composteringshoop
- Afstandsmeting

U meet de afstand vanaf de buitenzijde van het geurgevoelige object tot het dichtstbijzijnde punt van de composteringshoop (artikel 3.108 lid 2 Activiteitenbesluit).

Bijlage II: Achtergronden bij de Wet geurhinder en veehouderij

Deze bijlage¹ bevat de volgende aanvullende informatie:

- **Wet geurhinder en veehouderij;**
- **Gebiedsvisie inclusief beoordelen woon- en leefklimaat;**
- **Verordening;**
- **Aanhoudingsbesluit en procedures.**

¹ Bronnen:

- Wet van 5 oktober 2006, houdende regels inzake geurhinder vanwege tot veehouderijen behorende dierenverblijven (Wet geurhinder en veehouderij), Staatsblad 2006, 531.
- Regels inzake geurhinder vanwege tot veehouderijen behorende dierenverblijven (Wet geurhinder en veehouderij), Memorie van Toelichting, Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 30 453, nr. 3, KST94686.
- Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij. Infomil, maart 2007

Inhoud

1.	Wet geurhinder en veehouderij	3
1.1	Geurbelasting (odour units; ou).....	3
1.2	Vaste afstanden	4
1.3	Afwijkende normen en afstanden	4
1.4	Vergunningaanvraag.....	5
1.5	Geur gevoelig object	5
2.	Gebiedsvisie en Verordening (gemeentelijk geurbeleid)	8
2.1.	Geurgebiedsvisie.....	8
2.2.	De geurverordening	13
3.	Het aanhoudingsbesluit	15
3.1.	Wel of geen aanhoudingsbesluit	15
3.2.	Reikwijdte aanhoudingsbesluit - uitzonderingen.....	15
3.3.	Welke regime is van toepassing.....	16
3.4.	Werkingsduur van het aanhoudingsbesluit	17
3.5.	Procedure aanhoudingsbesluit	18
3.6.	Beroep tegen het aanhoudingsbesluit	18
3.7.	Relatie met de (ontwerp)verordening	18
3.8.	Procedureschema aanhoudingsbesluit en Verordening geurhinder en veehouderij	19

1. WET GEURHINDER EN VEEHOUDERIJ

De Wet geurhinder veehouderij (Wgv) is op 1 januari 2007 in werking getreden. Deze relatief nieuwe wet is het toetsingskader bij aanvragen om een milieuvergunning van veehouderijen. De veehouderijen voldoen aan individuele wettelijke normen voor de maximale geurbelasting op een geurgevoelig object (woningen, kantoorgebouwen, werkplaatsen, sporthallen, vakantiehuizen etc.).

De gemeenten mogen van deze wettelijke normen afwijken en een eigen geurbeleid opstellen. Daarmee biedt de nieuwe wet de mogelijkheid om maatwerk te leveren. Op gebiedsniveau kan worden gezocht naar passende geurnormen. De gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied vormt daarvoor de basis (bijvoorbeeld: bestemmingsplan, reconstructieplan, structuurvisie)

Vergunningaanvragen worden onder de Wgv beoordeeld aan de hand van de berekende geurbelasting (odour units) of vaste afstanden.

1.1 Geurbelasting (odour units; ou)

De emissie van stankstoffen uit een veehouderijbedrijf wordt berekend in geureenheden: odour units (ou)². Hiervoor zijn emissiefactoren opgenomen in de regeling³ bij de Wgv. Deze emissiefactoren zijn in 'proefstallen' gemeten volgens een vastgesteld meetprotocol. De emissiefactor per dier en het aantal dieren bepaalt de emissie van geurstoffen door het bedrijf. De verspreiding van de geurstoffen in de omgeving bepaalt vervolgens de geurbelasting op een nabij gelegen gevoelig object, bijvoorbeeld op een burgerwoning. Voor het berekenen van de geurbelasting is het verplicht de rekenmodule V-Stacks-vergunning te gebruiken (die is een speciaal voor dit doel ontwikkelt verspreidingsmodel).

De berekende geurbelasting wordt getoetst aan de norm (de maximale waarde voor de belasting die per bedrijf mag worden veroorzaakt op een voor geur gevoelig object). De wet kent vier standaardnormen: voor concentratiegebieden⁴ en niet-concentratiegebieden met daarbinnen een onderscheid tussen de bebouwde kom en het buitengebied.

In de Wgv opgenomen standaard normen voor de maximale geurbelasting van een veehouderij op een geurgevoelige object in de concentratiegebieden voor de veehouderij.

Concentratiegebieden ³ (reconstructie)	
Binnen bebouwde kom	3 ou
Buitengebied	14 ou

² De normen in de wet zijn geurconcentraties en worden uitgedrukt in odour units per kubieke meter (ou/m³). Sinds de invoering van een Europese standaard voor het uitvoeren van geurmetingen zijn de Nederlandse geureenheden vervangen door odour units.

³ De emissiefactoren worden opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij, een lijst met geuremissiefactoren per diercategorie en huisvestingssysteem. De minister van Infrastructuur en Milieu stelt de emissiefactoren vast op advies van de Technische adviescommissie regeling ammoniak en veehouderij (Tac-Rav). De Regeling geurhinder en veehouderij maakt onderdeel uit van de Wet geurhinder en veehouderij.

⁴ Concentratiegebieden "Zuid" of "Oost" zijn aangegeven in bijlage 1 bij de Meststoffenwet. Het betreft gebieden met een grote concentratie van (intensieve) veehouderij, vooral gelegen op de zuidelijke en oostelijke zandgebieden in Nederland. Binnen deze gebieden liggen de reconstructiegebieden waarvoor in het kader van de reconstructiewet ruimtelijke plannen zijn opgesteld. Deze reconstructieplannen benoemen functionele gebieden zoals extensiverings-, verwevings- en landbouwontwikkelingsgebieden.

Voor veel dieren zijn geuremissiefactoren beschikbaar: vleesvarkens, zeugen, biggen, opfok- en leghennen, (groot)ouderdieren, vleeskuikens, kalkoenen, eenden, parelhoenders, vleeskalveren, vleesstieren, schapen en geiten). Voor deze diercategorieën wordt de vergunningaanvraag beoordeeld aan de hand van met V-Stacks-vergunning berekende geurbelasting.

1.2 Vaste afstanden

Voor meerdere diercategorieën zijn tot nu toe geen geurmetingen uitgevoerd en daarom zijn er voor die groepen géén emissiefactoren beschikbaar. Het betreft onder andere melkkoeien en vrouwelijk jongvee, zoogkoeien, paarden, nertsen⁵, struisvogels en andere diersoorten. Voor deze diercategorieën gelden vaste afstanden.

In de Wgv opgenomen standaard waarden voor de aan te houden afstand van een veehouderij naar een geurgevoelige object.

	Vaste afstanden (meters)					
	Melkoeien, jongvee, zoogkoeien e.a.*	Nertsen				
		1-1000 dieren	1001-1500 dieren	1501-3000 dieren	3001-6000 dieren	6001-9000 dieren
Bebouwde kom	100	175	200	225	250	275
Buitengebied	50	100	125	150	175	200

* andere diercategorieën waarvoor geen emissiefactoren voor bekend zijn.

NB. Indien de nertsen in emissiearme huisvesting worden gehouden dan worden de afstanden uit de tweede rij van de tabel ('buitengebied') met 25 meter verkleind.

1.3 Afwijkende normen en afstanden

Gemeenten mogen van de wettelijke normen afwijken van de standaard geurnormen en vaste afstanden (artikel 6, Wgv). De andere waarden of afstanden die in een verordening kunnen worden opgenomen:

- een andere waarde voor de geurbelasting op een geurgevoelig object in geval van dieren waarvoor geuremissiefactoren zijn vastgesteld (artikel 6, eerste lid onder a);
- een andere waarde voor de geurbelasting of minimumafstand voor geurgevoelige objecten die onderdeel hebben uitgemaakt van een veehouderij (artikel 6, tweede lid);
- een andere minimumafstand tussen geurgevoelige objecten en emissiepunten van een veehouderij in geval van dieren waarvan de geuremissiefactor niet zijn vastgesteld (artikel 6, derde lid);
- een andere minimumafstand tussen geurgevoelige objecten en emissiepunten van een veehouderij in geval van pelsdieren (artikel 6, vierde lid).

Voor de geurnormen is in de wet een bandbreedte aangegeven (die onderstaand schema), voor de vaste afstanden is dit niet het geval.

⁵ Voor nertsen is de geuremissie inmiddels wel gemeten, maar dit heeft nog niet geleid tot het opnemen van een emissiefactor in de Regeling geurhinder en veehouderij (zoals bedoeld in voetnoot 2). Dit betekent dat de bij de vergunningverlening nog niet aan odour units mag worden getoetst, maar dat de vaste afstanden gelden.

In het schema hieronder zijn tussen haakjes () de wettelijke standaard geurnormen vermeldt, de waarden links en rechts van de standaardnormen geven de bandbreedte aan waarbinnen de gemeenten mogen afwijken.

	Concentratiegebieden ¹ (reconstructie)
binnen bebouwde kom	0,1 - (3) - 14 ou
buiten bebouwde kom	3 - (14) - 35 ou

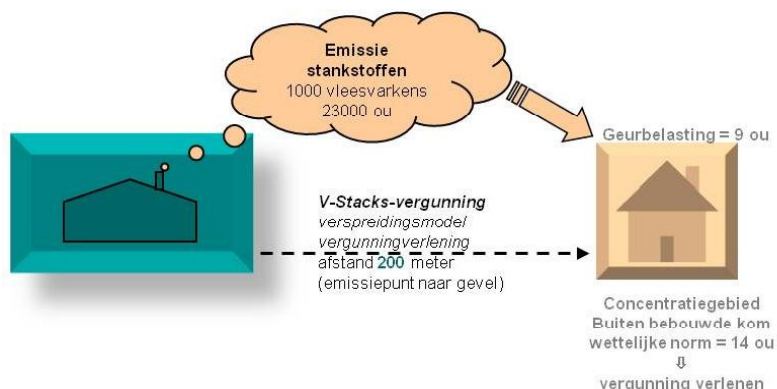
1.4 Vergunningaanvraag

De vergunningaanvraag van een veehouderij moet worden getoetst aan een individuele norm voor de geurbelasting of aan een vaste afstand. Dit kan de wettelijke standaard norm / vaste afstand zijn of een afwijkende norm / afstand die is vastgelegd in de gemeentelijke verordening.

Of voldaan wordt aan de voorgeschreven vaste afstand wordt bij een vergunningaanvraag getoetst door de afstand te meten tussen de stal (emissiepunt) en het dichtst bij gelegen geurgevoelige object (bijv. woning).

Wanneer bekend is aan welke geurnorm getoetst moet worden is de beoordeling van een vergunningaanvraag redelijk eenvoudig uit te voeren met behulp van de rekenmodule voor de vergunningverlening (V-Stacks-vergunningen). In de figuur hieronder is de toetsing van de vergunning weergegeven.

Schema van toetsing en vergunningverlening onder de Wgv
NB. De afstand wordt bepaald door het programma V-Stacks-vergunning op basis van de coördinaten die in het programma moeten worden ingevoerd. Voor de veehouderij zijn dit de emissiepunten van de stallen en voor de woning de gevel.

1.5 Geur gevoelig object

De definitie van het begrip geurgevoelig object is terug te vinden in art. 1 Wgv:

“gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt.”

Deze definitie bestaat uit vier criteria waar een object aan dient te voldoen wil er sprake zijn van een geurgevoelig object:

- ✓ Het object moet een gebouw zijn, zoals geformuleerd in art. 1 van de Woningwet.
- ✓ Het gebouw is bestemd voor menselijk wonen of menselijk verblijf. In verschillende uitspraken van de rechter is aangegeven dat uit de wetsgeschiedenis blijkt dat met

“bestemd” wordt bedoeld dat het gebouw juridisch-planologisch mag worden gebruikt voor wonen of verblijf.

- ✓ Het gebouw is blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf. Als het gebouw naar aard, indeling en inrichting geschikt is om te worden gebruikt voor menselijk wonen of verblijf, moet het wonen of verblijf uiteraard ook juridisch-planologisch toegestaan zijn. De bestemming van een gebouw is daarmee leidend bij het beoordelen of sprake is van een geurgevoelig object.
- ✓ Het gebouw wordt permanent of op een daarmee vergelijkbare wijze voor menselijk wonen of menselijk verblijf gebruikt. Het is niet relevant of het verblijf wordt uitgeoefend door dezelfde of steeds wisselende personen. Het aantal personen dat verblijft in het gebouw is ook niet relevant bij de beoordeling van de geurgevoeligheid. Ook wanneer er maar één persoon in het gebouw verblijft is dat voldoende.

Met het criterium “permanent of vergelijkbare wijze van gebruik” wordt bedoeld dat er mensen structureel wonen of verblijven. Het is soms lastig om te beoordelen wat er met “een vergelijkbare wijze van gebruik” wordt bedoeld. Uit de jurisprudentie blijkt dat wanneer een gebouw bestemd en geschikt is voor wonen of verblijf, dat de rechter er bijna vanzelfsprekend vanuit gaat dat het wonen of verblijven ook permanent of op vergelijkbare wijze van gebruik plaatsvindt. Alleen in gevallen waar het gaat om incidenteel verblijf of waarbij het verblijf plaatsvindt gedurende beperkte perioden (bv enkele weken/maanden per jaar of twee dagen per week) kan beargumenteerd worden dat dit niet overeenkomt met “permanent verblijf of vergelijkbare wijze van gebruik”.

Voorbeelden van geurgevoelige objecten

Wonen: burgerwoning, mantelzorgwoning, zorginstelling, projecthuisvesting seizoenarbeiders, bedrijfswoning bij een niet agrarisch bedrijf, bedrijfswoningen bij agrarische bedrijven niet zijn veehouderij, etc...: allen hebben een bescherming op grond van odour units en/of vaste afstand. De bedrijfswoning van de naburige veehouderij heeft een lager beschermingsniveau meegekregen en wordt alleen beschermd met een vaste afstand (geen vaste afstand). NB. Bedrijfswoningen van veehouderijen worden niet beschermd tegen geur afkomstig van de eigen veehouderij.

Werken: ziekenhuis, kantoor, opslagruimte, fabriek, werkplaats, kassencomplex (?), school, kinderopvang

Recreëren: museum, gebouwen op pretpark, vakantiehuisjes/-bungalows, blokhut, bed & breakfast, hotel, restaurant, stacaravan, sportaccommodatie (gebouwen, indoor sporten: sporthal, stadion, ijshal/-baan), clubhuis, sportkantine etc.... NB. In geval van een clubhuis, sportkantine (padvinderij of sportclub) kan het gebruik zodanig extensief zijn dat sprake is van “permanent verblijf of vergelijkbare wijze van gebruik” en dat op grond daarvan beargumenteerd kan worden dat onder deze omstandigheid geen sprake meer is van een geurgevoelig object (zie vierde criterium hiervoor). NB. Ook een kerk is een geurgevoelig object.

Voorbeelden niet geurgevoelig

- Terreinen of locaties, zoals campingterrein, sportterrein, golfbaan, buitenzwembad, etc....
Let op, het clubhuis, kleedruimte, kantine, restaurant en dergelijke gebouwen op het terrein kunnen wel geurgevoelig zijn (zie hiervoor).
- Gebouwen die niet bestemd zijn voor menselijk wonen of menselijk verblijf: illegale bewoning.
- Gebouwen die wel bestemd zijn voor menselijk wonen of menselijk verblijf, maar daarvoor niet meer geschikt: krotten en bouwvallen.

2. GEBIEDSVISIE EN VERORDENING (GEMEENTELIJK GEURBELEID)

Zoals gezegd, de Wgv biedt gemeenten de mogelijkheid om in plaats van de standaardnormen uit de wet, 'eigen' afwijkende normen te stellen (artikel 6 Wgv). Afwijken kan dus, maar de gemeente is wel gehouden aan een wettelijk vastgelegde bandbreedte (zie paragraaf 1.3).

Een *geurgebiedsvisie* levert de onderbouwing voor het al dan niet hanteren van afwijkende normen moeten. De afwijkende normen worden in een gemeentelijke geurverordening vastgelegd.

2.1. Geurgebiedsvisie

Het nut en de noodzaak voor het hanteren van afwijkende normen en vaste afstanden moet in een geurgebiedsvisie worden onderbouwd. In verband hiermee schrijft artikel 8 van de Wgv voor de dat de gemeente bij het vaststellen van afwijkende normen rekening dient te houden met:

- de gewenste ruimtelijke ontwikkeling;
- de huidige, geursituatie in het gebied; en
- de toekomstige geursituatie in het gebied.

2.1.1 Ruimtelijke ontwikkeling

In de praktijk betekent dit dat in de gebiedsvisie de gewenste ruimtelijke ontwikkeling op kaart wordt weergegeven. Op een gemeentekaart zijn dan deelgebieden met een bepaalde functie te zien, zoals wonen (woonkernen, clusters en linten, plangebieden), werken (bedrijventerreinen), recreatie, natuur, buitengebied dat volgens de integrale zonering van de Reconstructie wordt opgedeld in extensiveringsgebieden rondom natuur en rondom woonkernen, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden. Voor deze functionele deelgebieden wordt de huidige en (verwachte) toekomstige geursituatie bepaald en geëvalueerd.

Opgemerkt moet worden dat de Wgv een sterke ruimtelijke component heeft nu het stellen van de eigen normen door gemeenten gekoppeld is aan de door haar gewenste ruimtelijke inrichting op basis van een op te stellen gebiedsvisie. Onderdeel van deze ruimtelijke inrichting is de beoordeling van het woon- en leefklimaat (Artikel 8 lid 1 sub a). In Bijlagen 6 en 7 van de handreiking bij de wet worden handvaten aangereikt voor de beoordeling van het woon- en leefklimaat. Deze zijn voor het opstellen van geurgebiedsvisies gedifferentieerd naar de functie van een gebied (zie onder “aanvaardbaar woon- en leefklimaat”).

2.1.2 Bepalen geursituatie op gebiedsniveau

Voor het bepalen de geursituatie op gebiedsniveau is een rekenmodule beschikbaar (V-Stacks-gebied). In tegenstelling tot de vergunningverlening wordt niet één bedrijf

doorgerekend, maar meerdere bedrijven / alle bedrijven in een gebied (cumulatief). Dit resulteert in een beeld van de achtergrondbelasting in het gebied⁶, waarbij doorgaans de volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

- ✓ de huidige geursituatie wordt bepaald aan de hand van de bestaande rechtsgeldige vergunningen van de veehouderijen in het gebied. Niet de feitelijke situatie is bepalend, zoals in het geval dat een veehouder die zijn vergunning nog niet geheel heeft gerealiseerd of wellicht geen dieren meer houdt maar nog wel een vergunning heeft;
- ✓ de toekomstige geursituatie kan rekening houden met stoppende bedrijven en doorontwikkende bedrijven.

2.1.3 Evaluatie van de geursituatie op gebiedsniveau

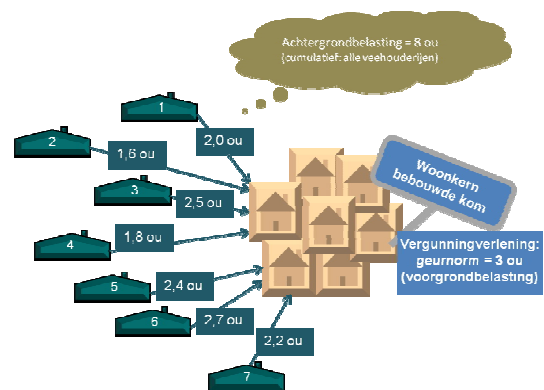
De verkregen inzichten in de maximale geurbelasting die in de toekomst kan worden verwacht wordt geëvalueerd aan de hand van hetgeen aanvaardbaar is voor de functie van het gebied. Door de individuele normen voor de voorgrondbelasting⁵ waaraan bij de vergunningverlening wordt getoetst, aan te scherpen dan wel te verruimen wordt de achtergrondbelasting lager of hoger. De individuele normen voor de voorgrondbelasting verhogen kan een optie zijn in bijvoorbeeld landbouwonwikkelingsgebieden (Reconstructieplan). Het gevolg is wel dat de achtergrondbelasting hoger zal worden in het gebied wat weer gevolgen heeft voor het leefklimaat (kans op meer geurhinder). De gemeente moet besluiten of dit aanvaardbaar is. Aan de andere kant kan de gemeente besluiten om individuele normen voor de voorgrondbelasting aan te scherpen om een goed leefklimaat te waarborgen ten behoeve van dorpskernen, ontwikkeling van woonwijken of recreatie en toerisme.

Kortom, in de gebiedsvisie wordt gezocht naar bij het gebied passende individuele normen voor de voorgrond geurbelasting als gevolg van veehouderijen. Daarbij wordt rekening gehouden de achtergrondbelasting en het daarmee samenhangende woon- en leefklimaat.

Hieronder wordt aan de hand van drie voorbeelden geïllustreerd hoe dit in zijn werk gaat.

Voorbeeld 1 wordt geschetst in het plaatje hiernaast. Het laat de huidige situatie zien. Uit het plaatje is het volgende af te lezen:

- de geurnorm voor de een individuele veehouderij is 3 ou. Hieraan wordt getoetst bij de vergunningverlening;
- de feitelijke geurbelasting van de veehouderijen op de woningen in de bebouwde kom is lager dan de norm van 3 ou. Dit

⁶ De achtergrondbelasting is de geurbelasting als gevolg van de veelheid aan veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object.

Met de voorgrondbelasting wordt de geurbelasting van een individuele veehouderij bedoeld en wel van die veehouderij (de dominante veehouderij) welke de meeste geur op het geurgevoelige object veroorzaakt, hetzij omdat het een grote veehouderij betreft, hetzij omdat de veehouderij dicht bij het geurgevoelige object is gelegen. Bij de vergunningverlening wordt de aanvraag van een individuele veehouderij getoetst aan de norm voor de maximale voorgrondbelasting (zie paragraaf 1.4).

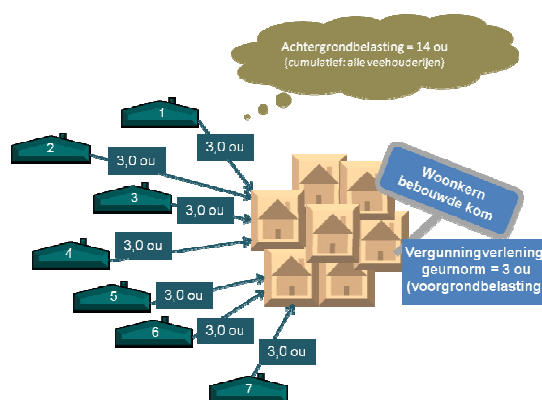
Zowel de voorgrondbelasting als de achtergrondbelasting is van belang voor het bepalen van de verwachte hinder (leefklimaat). Uit onderzoek is gebleken dat bij gelijke belastingen de geurhinder als gevolg van de voorgrondbelasting hoger is dan als gevolg van de achtergrondbelasting. Als vuistregel geldt dat de voorgrondbelasting bepalend is voor de hinder als de voorgrondbelasting meer dan de helft van de achtergrondbelasting bedraagt.

betekent dat niet alle emissieruimte door de bedrijven wordt opgevuld (NB. ieder bedrijf heeft een eigen emissieruimte, die niet door een ander bedrijf kan worden opgevuld);

- de achtergrondbelasting bedraagt in dit voorbeeld 8 ou (cumulatief: de opstelsom van de individuele geurbelastingen van de veehouderijen).

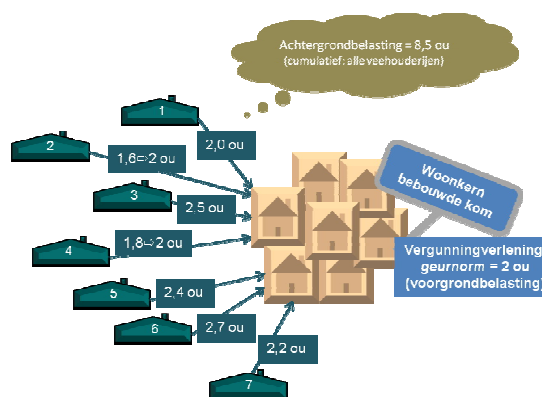
Voorbeeld 2 wordt geschetst in het plaatje hiernaast. Het laat de situatie zien bij opvullen van de emissieruimte. Uit het plaatje is het volgende af te lezen:

- de geurnorm voor de een individuele veehouderij is 3 ou. Hieraan wordt getoetst bij de vergunningverlening. De veehouderij zijn uitgebreid en de geurbelasting is toegenomen tot de maximaal toelaatbare belasting van 3 ou op woningen in de bebouwde kom;
- de achtergrondbelasting bedraagt in dit voorbeeld 14 ou (cumulatief: de opstelsom van de individuele geurbelastingen van de veehouderijen). Wanneer we een achtergrondbelasting tot 10 ou als aanvaardbaar beschouwen (zie volgende paragraaf), dan is deze nu te hoog geworden door het opvullen van emissieruimte van de bedrijven onder de norm van 3 ou. Dit kan alleen worden voorkomen door de emissieruimte van de individuele bedrijven te beperken. Dit wordt geïllustreerd in het derde voorbeeld hieronder.

Voorbeeld 3 wordt geschetst in het plaatje hiernaast. Vertrekpunt is voorbeeld 1, de huidige geursituatie en huidige geurbelasting van de bedrijven. Dit voorbeeld laat de situatie zien bij een aangescherpte geurnorm, waarbij de veehouderij de beschikbare emissieruimte opvullen. Uit het plaatje is het volgende af te lezen:

- de geurnorm voor de een individuele veehouderij wordt aangescherpt tot 2 ou. Hieraan wordt getoetst bij de vergunningverlening;
- voor vijf veehouderijen geldt dat de feitelijke geurbelasting (uitgaande van voorbeeld 1 voorde huidige situatie) al gelijk is aan of hoger is dan de nieuwe geurnorm van 2 ou (het betreft bedrijven 1-3-5-6-7 in het plaatje). Deze vijf bedrijven staan zeggend 'op slot', hetgeen wil zeggen dat geen toename van de geuremissie mogelijk is, maar wel het aantal dieren kan toenemen door toepassen van emissiearme stallen;
- op twee veehouderijen kan de emissie nog toenemen, de bedrijven 2 en 4 hebben nog emissieruimte. In het plaatje is verondersteld dat deze zijn uitgebreid en de geurbelasting is toegenomen tot de maximaal toelaatbare belasting van 2 ou op woningen in de bebouwde kom;
- de achtergrondbelasting bedraagt in dit voorbeeld nu 8,5 ou (cumulatief: de opstelsom van de individuele geurbelastingen van de veehouderijen). Wanneer we een

achtergrondbelasting tot 10 ou als aanvaardbaar beschouwen, dan is wordt aan daaraan voldaan.

Noot: de voorafgaande voorbeelden geven aan dat het niveau van de achtergrondbelasting gestuurd kan worden middels het aanscherpen (of verruimen) van de individuele geurnormen voor de voorgrondbelasting.

Bovendien laten de voorbeelden twee en drie zien dat door scenarioberekening voor het opvullen van de emissieruimte - gekoppeld aan de beschikbare fysieke ruimte op het bouwblokken - de knelpunten met het oog op het woon- en leefklimaat in beeld kunt brengen. Dit is ook de werkwijze die bij het opstellen van de geurgebiedsvisie is gehanteerd.

2.1.4 Aanvaardbaar woon- en leefklimaat (MILO-systematiek toegepast op de Wgv)

Gemeenten hebben van de wetgever onder de Wgv beoordelingsvrijheid gekregen met betrekking tot het bepalen van het aanvaardbare woon- en leefklimaat. Bijlagen 6 en 7 van de handreiking bij de wet geven handvaten maar zijn nog niet toereikend. Het is gebruikelijk om de mate van milieubelasting die aanvaardbaar wordt geacht in een bepaald gebied af te laten hangen van het (gewenste) gebruik van dat gebied. Bij een woongebied past in principe een hoger beschermingsniveau in vergelijking met een industrieterrein. De functies of de gewenste functies in een gebied bepalen immers welke milieukwaliteitseisen passend zijn. Bij het opstellen van gebiedsvisies geurhinder en veehouderij en bij het beoordelen van ruimtelijke plannen wordt daarmee rekening gehouden. Bij het stellen van normen voor de maximale geurbelasting (voorgrond- en achtergrondbelasting) worden deze gedifferentieerd naar gebiedstype: stedelijke woonkern, landelijke woonkern, buitengebied, landbouw-ontwikkelingsgebied etc. gekoppeld aan de intensiteit van het gebruik door de (intensieve) veehouderij vastgesteld.

Bij de gebiedstypering is gebruik gemaakt van de denkwijze van de zogenoemde MILO-systematiek, zoals deze door de VNG, het IPO, de UvW en het ministerie van VROM is ontwikkeld in het kader van het MILO-project⁷ (milieukwaliteiten in de leefomgeving).

Tabel 1 op de volgende pagina is een voorstel voor een gebiedsindeling van stedelijk naar LOG (Landbouw ontwikkelingsgebied) gekoppeld aan een voorstel voor een maximaal acceptabel hinderniveau en bijbehorende geurbelasting voor achtergrond- en voorgrondbelasting. Bij dit laatste zijn bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de wet en het rapport van PRA (2001) als basis gebruikt. De gehanteerde uitgangspunten zijn:

- aaneengesloten woningen verdienen een hoger beschermingsniveau dan verspreid liggende woningen;
- in gebieden met geen tot zeer weinig veehouderij: aaneengesloten woningen max. 6% kans op hinder en verspreid liggende woningen max. 12% kans op hinder;
- in gebieden met weinig tot veel veehouderij: aaneengesloten woningen max. 12% kans op hinder en verspreid liggende woningen max. 20% kans op hinder;
- door intrekking van de reconstructieplannen van de provincie Noord Brabant bestaan er ruimtelijk gezien geen LOG's meer. Het beschermingsniveau is daarom gelijkgesteld aan die van het buitengebied: max. 20% kans op hinder⁸;

⁷ Handreiking milieukwaliteit in de leefomgeving, werken aan gebiedsgericht maatwerk, 2004, VNG, Den Haag
<http://duurzaam bouwen.senternovem.nl/uploaded/publicaties/Handreiking%20MILO.pdf>

- de geurbelasting bij de hinderpercentages zijn afgeleid uit de dosiseffect relaties uit het PRA-rapport (zie bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv).

De tabel op de volgende pagina is door het Brabantse implementatieteam Wgv als advies meegegeven aan de Brabantse gemeenten. Gemeenten zijn echter vrij, om binnen de aan hen toegekende beleidsvrijheid, eigen keuzes te maken aangaande de beoordeling van het acceptabele hinderniveau. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is het gebruik van de laatste milieutechnische inzichten. De hinderniveaus voor achtergrond en voorgrondbelasting zijn vergelijkbaar. Daarmee wordt invulling gegeven aan artikel 8 lid 1 sub c “de noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu” van de Wgv.

Tabel met gebiedstype toegespitst op relatie Intensieve veehouderij (IV) en geurhinder vanaf de buitenrand van het stedelijk gebied volgens de MILO systematiek

Type	IV-dichtheid	MILO typering + eigen toevoeging ^{a)}	Bovengrens hinder (%)	Achtergrond Geurbelasting ou	Voorgrond Geurbelasting ou
Woonkern zonder IV	geen IV zeer laag	groen stedelijk, centrum dorps	6 ^{b)}	2	1
Buitengebied zonder IV	geen IV tot zeer laag	natuur agrarischesch bedrijventerreinen	12 ^{b)}	5	2
Woonkern met enige IV	weinig IV beperkte omvang	groen stedelijk, centrum dorps <u>overige aaneengesloten woonbebouwing</u>	12 ^{b)}	5	2
Buitengebied met enige IV	weinig IV beperkte omvang	bedrijventerreinen agrarischesch	20 ^{b)}	10	5
Woonkern met veel IV	veel IV beperkte omvang	centrum dorps <u>overige aaneengesloten woonbebouwing</u>	12 ^{c)}	10	5
Buitengebied met veel IV	veel IV gemengde omvang	bedrijventerreinen agrarischesch	20 ^{c)}	20	10
Buitengebied speciaal voor IV (LOG)	veel IV groot van omvang	industrie niet grondgebonden <u>landbouwontwikkelingsgebieden</u>	20 ^{c)}	20	10

a) eigen toevoeging aan de MILO typering onderstreept

b) bijlage 6 en 7 dosiseffect relatie niet concentratiegebied (gebied met weinig veehouderijen)

c) bijlage 6 en 7 dosiseffect relatie concentratiegebied (gebied met veel veehouderijen)

⁸ De geurbelasting bij deze hinderkans komt overeen met 3% kans op Ernstige Hinder (klachten) (PRA-rapport, 2001). De 3% kans op ernstige geurhinder kan worden gezien als het ruisniveau van het telefonisch leefbaarheidsonderzoek (TLO), de bepalingsmethodiek voor hinder. Pas boven een 3 % kans op ernstige hinder is sprake van een hinderpercentage dat significant van de waarde 0 afwijkt. In het PRA-rapport (2001) is gebruik gemaakt van het LTFD verspreidingsmodel en werden geurbelastingen uitgedrukt in ge en niet in ou. De omrekening naar ou heeft plaats gevonden op basis van het rapport: “Relatie tussen geurimmissie en geurhinder in de intensieve veehouderij, 2007, VROM07A3”. Een eenvoudige omrekening op basis van relatie dat één gemeten ou overeenkomt met twee ge was niet mogelijk omdat de Wgv gebruik maakt van een nieuw verspreidingsmodel V-Stacks in plaats van het LTFD-model.

2.2. De geurverordening

Paragraaf 2.1 laat zien dat in de gebiedsvisie wordt gezocht naar bij de functie van een gebied passende individuele normen voor de voorgrond geurbelasting. Daarbij wordt rekening gehouden met de achtergrondbelasting en daarmee samenhangende en het woon- en leefklimaat. De geurgebiedsvisie levert zo de onderbouwing voor de gemeentelijke geurverordening.

De geurverordening is niet meer of minder dan het resultaat van de gebiedsvisie waarin wordt opgesomd in welke gebieden welke geurnormen of afstanden gelden. Ter verduidelijking worden de gebieden en normen op kaart vastgelegd.

2.2.1. Procedurele aspecten van de verordening

De geurverordening met de (afwijkende) normen wordt vastgesteld door de gemeenteraad als gemeentelijke “Verordening geurhinder en veehouderij”. De verordening treedt in werking na inspraak en publicatie als gevolg van de definitieve besluitvorming in de gemeenteraad. Vanaf dat moment treden de geurnormen en vaste afstanden in de verordening in plaats van die in de Wgv. Zie bijlage 1 voor een schematische weergave van de procedure.

Ontwerpverordening

Het gemeentebestuur maakt de ontwerpverordening aanhangig bij de gemeenteraad. Vervolgens kan het ontwerp naar buiten gebracht voor communicatie met belanghebbenden (informatiebijeenkomsten e.d.). Afhankelijk van het gestelde in de inspraakverordening wordt de ontwerpverordening ter inzage gelegd (samen met de gebiedsvisie die de onderbouwing is bij de ontwerpverordening).

Inspraakverordening

De procedure voor de gemeentelijke verordening wordt per gemeente geregeld in de inspraakverordening. Voor de inspraakprocedure passen veel gemeenten de Algemene wet bestuursrecht toe (afdeling 3.4 van deze wet). Ook komt het voor dat de gemeenteraad besluit over het al dan niet volgen van een inspraakprocedure. Soms staat een dergelijke bepaling in de inspraakverordening naast de verwijzing naar de Algemene wet bestuursrecht. Het is dus zaak dat de gemeenten de eigen inspraakverordening betrekken bij de te volgen procedure.

Openbare kennisgeving

Voorafgaand aan de ter inzagenlegging geeft het bestuursorgaan in één of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze kennis van het ontwerp. Volstaan kan worden met het vermelden van de zakelijke inhoud. Aanvullend is in de Wet geurhinder en veehouderij bepaald dat mededeling langs elektronische weg wordt gedaan.

Inspraak

Of een inspraakprocedure gevolgd dient te worden is zoals gezegd afhankelijk van de gemeentelijke inspraakverordening. In deze alinea wordt er vanuit gegaan dat de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is (de inspraakverordening verwijst dan alleen naar de Algemene wet bestuursrecht).

De Algemene wet bestuursrecht bepaald dat bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid ingezetenen en belanghebbenden worden betrokken. Deze kunnen naar keuze schriftelijk of mondeling hun zienswijze over het ontwerp naar voren brengen bij het bestuursorgaan. De

termijn voor het naar voren brengen van zienswijzen bedraagt zes weken, tenzij bij wettelijk voorschrift een langere termijn is bepaald. In de Wet geurhinder wordt hier niks over gezegd, zodat de termijn van zes weken van toepassing is.

Behalve dat er een verslag moet worden gemaakt, kunnen gemeenten zelf bepalen wat ze doen met de ingebrachte zienswijzen.

Beslistermijn

Er is geen beslistermijn vastgesteld voor de geurverordening. Aangezien de beslistermijn vrij is, moeten gemeenten er voor waken het besluit niet te lang te laten liggen. Het besluit treedt in werking op de dag van publicatie.

2.2.2. Bezwaar of beroep

Rechtstreeks beroep tegen de verordening is niet mogelijk. De Memorie van Toelichting op de Wgv zegt hierover het volgende:

De rechtsbescherming tegen de gemeentelijke verordening is gelijk aan die van elke andere krachtens de Gemeentewet vastgestelde verordening. Tegen een dergelijke verordening staat in beginsel geen beroep open bij de bestuursrechter. Ervan uitgaande dat het bevoegd gezag binnen de bandbreedten in artikel 6 en de criteria in artikel 8 volledige beleidsvrijheid toekomt en rekening houdend met de democratische legitimatie van de andere waarde of afstand door de gemeenteraad, kan een dergelijk beroep ook achterwege blijven.

Volledigheidshalve wordt er nog op gewezen dat een gemeentebestuur bij toepassing van artikel 6 mede te maken kan krijgen met het toekomstig regime van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen. Deze wet heeft betrekking op publiekrechtelijke beperkingen waaraan onroerende zaken zijn onderworpen en die van overheidswege zijn opgelegd. Deze beperkingen vloeien voort uit publiekrechtelijke rechtshandelingen van bestuursorganen van onder meer gemeenten op grond van een bij of krachtens een wet, amvb, ministeriële regeling of verordening gegeven bevoegdheid. Ook schriftelijke voorbereidingshandelingen of ontwerpbesluiten, waaraan bij of krachtens een wet een publiekrechtelijke beperking wordt verbonden, vallen vanwege dit rechtsgevolg onder het begrip: beperkingenbesluit. Door het vaststellen van zo'n besluit wordt een publiekrechtelijke beperking in het leven geroepen, gewijzigd of ingetrokken. Een voorbeeld van zo'n beperking kan mijns inziens zijn een besluit in het kader van artikel 6 van het onderhavige wetsvoorstel.

Indirect kan de verordening ter discussie worden gesteld, namelijk als een veehouder beroep aantekent tegen zijn verleende vergunning. De rechter dan wel inbreken in de verordening. Het hanteren van afwijkende normen moet namelijk goed zijn onderbouwd via de gebiedsvisie (criterium in de wet is dat rekening wordt gehouden met de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in het gebied en de huidige en toekomstige geurbelasting van het gebied). Ontbreekt zo'n onderbouwing dan kan bij een beroepszaak de normstelling ter discussie worden gesteld en kan de rechter daarop besluiten dat de afwijkende normstelling niet voldoende is onderbouwd en daarmee onrechtmatig.

3. HET AANHOUDINGSBESLUIT

Zoals in de vorige hoofdstukken is aangehaald kan een gemeente op grond van artikel 6 van de Wgv per gemeentelijke verordening afwijken van standaard geurnormen of afstanden die in de Wgv zijn opgenomen. In zo'n verordening kan de gemeenteraad voor (delen van) zijn grondgebied een andere waarde of een andere afstand vastleggen. Zodra een gemeentelijke verordening is vastgesteld, dan wordt een vergunningaanvraag van een veehouderij daaraan getoetst.

In afwachting van een verordening biedt de Wgv de mogelijkheid om vergunningaanvragen van veehouderijen tijdelijk aan te houden. De gemeente moet dan op grond van artikel 7 Wgv een aanhoudingsbesluit nemen. Hiermee kan worden voorkomen dat veehouderijen ontwikkelingsmogelijkheden op ongewenste locaties gaan benutten⁹. Tegelijk krijgt de gemeente tijd om zorgvuldig te bepalen of zij met een verordening een ander beschermingsniveau wil stellen.

3.1. Wel of geen aanhoudingsbesluit

Bij de afweging om al dan niet een aanhoudingsbesluit te nemen, zijn de volgende aspecten van belang.

- Op grond van het aanhoudingsbesluit worden vergunningaanvragen van (een groep van) veehouderijen in het aangewezen gebied tijdelijk aangehouden. Deze veehouderijen kunnen voor de werkingsduur van het aanhoudingsbesluit niet uitbreiden of nieuw vestigen (geurbelasting niet veranderen).
- Andere bedrijven, recreatie, woningbouwprojecten of andere initiatieven kunnen zich wel ontwikkelen binnen geldende wet- en regelgeving. Dergelijke ontwikkelingen kunnen ten nadele zijn van de veehouderij of een landbouwontwikkelingsgebied.
- Nadeel kan zijn dat gewenste ontwikkelingen, bijvoorbeeld in het kader van de reconstructie, worden geblokkeerd. Om dit te voorkomen, kunnen uitzonderingen worden gemaakt op het aanhoudingsbesluit. Overwogen kan worden om in het aanhoudingsbesluit op te nemen dat de vergunningaanvragen van bedrijven die voldoen aan standstill (geen toename geurbelasting, geen uitbreiding dieren) wel worden behandeld.

3.2. Reikwijdte aanhoudingsbesluit - uitzonderingen

Het aanhoudingsbesluit kan betrekking hebben op het hele grondgebied van de gemeente of op een deel van haar grondgebied. Aangeraden wordt om het gebied waarop het aanhoudingsbesluit van toepassing is, vast te leggen op kaart(en). Dit geeft de grootst

⁹ Andere waarden of afstanden dan opgenomen in de Wgv leiden tot ruimte die kan worden benut voor uitbreiding door de veehouderij of voor totstandkoming van geurgevoelige objecten. Een veehouderij kan door indiening van een aanvraag geheel of gedeeltelijk beslag leggen op de toekomstige ruimte, omdat al vóór vaststelling van de gemeentelijke verordening, waarin andere waarden of afstanden zijn vastgelegd, de gemeentelijke voornemens hierover bekend zijn. Als een lagere waarde wordt overwogen, kan een veehouderij dan nog eenmaal een uitbreiding aanvragen, om zoveel mogelijk «rechten» of «milieuruimte» te reserveren. Na vaststelling van de verordening ontstaat dan een aanzienlijk overbelaste situatie. De gemeentelijke beleidsvrijheid zou in beide gevallen worden beperkt. Om deze ongewenste situatie te voorkomen is de gemeenteraad bevoegd een zogenoemd aanhoudingsbesluit te nemen.

mogelijke duidelijkheid voor betrokkenen. De keuze is aan de gemeente om het gebied te bepalen.

Het is de bedoeling van de wetgever om met het aanhoudingsbesluit te voorkomen dat een gebied minder geschikt wordt voor de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. De omvang van het aanhoudingsbesluit is te beperken door uitzonderingen in het besluit op te nemen. Het staat de gemeente vrij zelf uitzonderingen te bepalen. Gezien de bedoeling van de wetgever kan de gemeente overwegen om in de volgende omstandigheden uitzonderingen op te nemen in het aanhoudingsbesluit:

- de gebiedsaanwijzing te beperken tot die (deel)gebieden waar ontwikkelingen van veehouderijen en andere functies bij elkaar komen. Dit is bijvoorbeeld het geval nabij woonkernen, voorgenomen dorpsontwikkeling of bedrijventerreinen en recreatieprojecten;
- aanvragen die in belang van bijvoorbeeld de reconstructie / landbouwonwikkelingsgebieden doorgang behoeven;
- aanvragen die voldoen aan standstil (geen toename van dieren, geen toename van emissie uitgedrukt in odourunits, geen afname van afstanden);
- ...

NB. Bovenstaande is geen limitatieve lijst met uitzonderingen, maar voorbeelden waaraan gedacht kan worden. Met wijzigingsbesluiten kunnen altijd nieuwe uitzonderingen worden toegevoegd.

De gemeente kan ook besluiten het aanhoudingsbesluit voor het hele grondgebied te nemen en (nog) geen uitzonderingen op te nemen. Na het besluit kan aan de hand van een analyse van de geursituatie worden onderzocht of het opstellen van een gebiedsvisie noodzakelijk is en voor welke delen van de gemeente dit geldt. Als blijkt dat het opstellen van een gebiedsvisie niet nodig is, dan kan het aanhoudingsbesluit weer worden ingetrokken. Wanneer blijkt dat wel een gebiedsvisie nodig is, dan kan alsnog worden gezien of het mogelijk is om uitzonderingen op het aanhoudingsbesluit te formuleren en deze in een wijzigingsbesluit op te nemen.

3.3. Welke regime is van toepassing

Binnenkomende vergunningaanvragen moeten worden getoetst aan de normen die gelden op het moment van beslissen op een aanvraag (= beschikken). In verband met het aanhoudingsbesluit zijn de volgende situaties te onderscheiden.

- Wanneer op het moment van beschikken de gemeentelijke verordening in werking is getreden, dan wordt aan de daarin opgenomen (afwijkende) normen getoetst.
- Vergunningaanvragen die zijn ingediend voor inwerkingtreding van het aanhoudingsbesluit mogen niet worden aangehouden. Deze aanvragen moeten op grond van de wet behandeld worden en getoetst aan de dan geldende normen of afstanden. Binnen de wettelijke termijn moet op deze aanvragen worden beslist. Dit betekent dat een aanhoudingsbesluit geen terugwerkende kracht kan hebben (in verband met rechtszekerheid van de aanvrager van een vergunning mag hij er op vertrouwen dat regels niet achteraf nadelig voor hem worden uitgelegd).

- Het voorgaande geldt niet als op het moment van beschikken (besluit op de aanvraag) de verordening inmiddels in werking is getreden. Er moet immers worden getoetst aan de normen die gelden op het moment van beschikken. Als de verordening op dat moment al in werking is getreden, zijn dus de normen uit de verordening van toepassing.
- Aanvragen die zijn ingediend na inwerkingtreding van het aanhoudingsbesluit worden aangehouden totdat de gemeentelijke verordening in werking treedt. Getoetst wordt aan de normen die zijn opgenomen in de verordening.

3.4. Werkingsduur van het aanhoudingsbesluit

In artikel 7 van de Wgv is opgenomen dat het aanhoudingsbesluit vervalt op het moment waarop de verordening in werking treedt. Binnen één jaar moet de ontwerpverordening voor het bepalen van andere waarden en afstanden aan de gemeenteraad zijn aangeboden (aanhangig gemaakt). Anders vervalt het aanhoudingsbesluit. Als verordening nog niet in werking is getreden, maar het ontwerp aan de raad wel binnen een jaar is voorgelegd, werkt het aanhoudingsbesluit dóór tot die verordening in werking treedt (publicatie). Dat kan dus langer zijn dan een jaar. Zie bijlage 1 voor een schematische weergave van de procedure.

De gemeente kan op elk moment besluiten het aanhoudingsbesluit in te trekken. Het heeft de voorkeur om de periode zo kort mogelijk te houden.

De gemeente kan besluiten het aanhoudingsbesluit (deels) in te trekken zodra blijkt dat er geen noodzaak is voor het hanteren van andere dan de wettelijke normen. Dit kan onder andere worden geconstateerd na het uitvoeren van de analyse van de geursituatie. In het model aanhoudingsbesluit is daarom ook de zinsnede opgenomen "laat onderzoeken of een noodzaak bestaat voor het hanteren van andere waarden en afstanden voor de geurbelasting op basis van de Wet geurhinder en veehouderij, binnen de in de wet vastgelegde bandbreedte".

3.5. Procedure aanhoudingsbesluit

Het aanhoudingsbesluit is vergelijkbaar met een voorbereidingsbesluit voor ruimtelijke plannen op basis van de Wet op de ruimtelijke ordening (WRO). Voor het komen tot een aanhoudingsbesluit zijn in de Wgv geen procedurele eisen opgenomen. Het is gebruikelijk (vergelijk WRO voorbereidingsbesluit) dat het college van burgemeester en wethouders een voorstel indient bij de raad. Een (raads)adviescommissie wordt gewoonlijk niet geraadpleegd.

Is het aanhoudingsbesluit eenmaal genomen, dan moeten enkele procedurele stappen worden doorlopen. Deze worden genoemd in artikel 7, vierde lid van de Wgv:

- De terinzagelegging vindt plaats conform artikel 3:42 Awb: de bekendmaking van besluiten die niet tot een of meer belanghebbenden zijn gericht, geschiedt door kennisgeving van het besluit of van de zakelijke inhoud ervan in een van overheidswege uitgegeven blad of een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad, dan wel op een andere geschikte wijze.
- Van het voorbereidingsbesluit wordt tevens mededeling gedaan via digitale media, zoals bekendmaking op de gemeentelijke website. Dit is extra ten opzichte van afdeling 3.6 van de Awb.

3.6. Beroep tegen het aanhoudingsbesluit

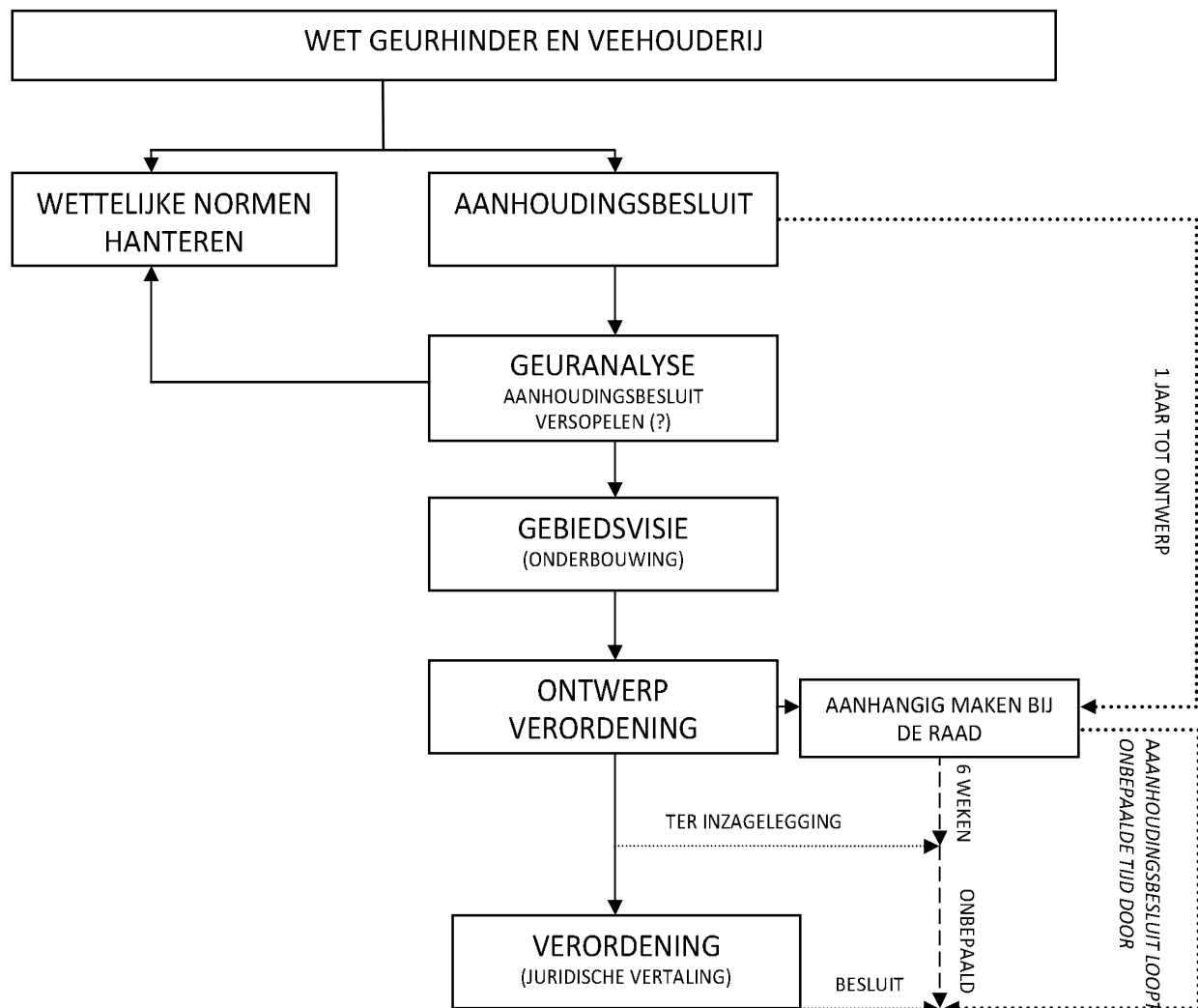
Artikel 12 van de Wgv zorgt er voor dat geen beroep kan worden ingesteld tegen het aanhoudingsbesluit. Het aanhoudingsbesluit is op de negatieve lijst geplaatst (bijlage bij artikel 8:5 van de Awb). In verband met de relatief korte werkingsduur van het aanhoudingsbesluit wordt een beroepsprocedure niet zinvol geacht. Het aanhoudingsbesluit biedt acute bescherming van de in geding zijnde belangen.

3.7. Relatie met de (ontwerp)verordening

Veel gemeenten hebben op grond van de Wgv een aanhoudingsbesluit genomen. Het aanhoudingsbesluit bevriest de vergunningverlening Wet milieubeheer aan veehouderijen in beginsel voor een periode één jaar. Binnen één jaar moet de ontwerpverordening voor het bepalen van andere waarden en afstanden aan de gemeenteraad zijn aangeboden. Anders vervalt het aanhoudingsbesluit.

Is de ontwerpverordening binnen één jaar na het nemen van het aanhoudingsbesluit aanhangig gemaakt bij de gemeenteraad, dan blijft het aanhoudingsbesluit van kracht totdat de ontwerpverordening ter inzage is gelegd (afhankelijk van inspraakverordening) en het definitieve besluit over de verordening is genomen. Ligt de ontwerpverordening er niet binnen één jaar, dan vervalt het aanhoudingsbesluit.

3.8. Procedureschema aanhoudingsbesluit en Verordening geurhinder en veehouderij

Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij

Aanvulling: Bijlagen 6 en 7

Colofon Dit rapport is opgesteld door
InfoMil, in samenwerking met het Ministerie van VROM, het
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE) en de Provincie
Noord-Brabant

Datum 1 mei 2007

Kenmerk Handreiking Wgv, Bijlagen 6 en 7

Status Versie 1,0, aanvulling van 1 mei 2007

bijlage 6: Bepalen geurbelasting en geurhinder

In stap 5 van de quick scan en stap 12 van de gebiedsvisie wordt bepaald hoeveel geurhinder kan worden verwacht in een gebied, gelet op de geurbelasting. Deze bijlage beschrijft hoe dat gebeurt. Deze bijlage licht ook de begrippen ‘achtergrondbelasting’ en ‘voorgroundbelasting’ toe en geeft suggesties voor een toelichting bij de presentatie van de hindercijfers. Tot slot wordt achtergrondinformatie gegeven bij de relatie tussen geurbelasting en geurhinder uit de tabellen A en B in deze bijlage.

Bepalen van de hinder

De te verwachten geurhinder wordt bepaald voor de **bestaande situatie** en voor de **toekomstige situatie**.

De geurhinder wordt bepaald uitgaande van de achtergrondbelasting en de voorgroundbelasting in het gebied (zie kader).

Met de *voorgroundbelasting* wordt de geurbelasting bedoeld van die veehouderij welke de meeste geur bij het geurgevoelig object veroorzaakt, hetzij omdat het een grote veehouderij betreft, hetzij omdat de veehouderij dichtbij het geurgevoelig object is gelegen. De voorgroundbelasting is van belang voor het bepalen van de verwachte hinder omdat uit onderzoek is gebleken dat de geurhinder als gevolg van de voorgroundbelasting hoger is dan als gevolg van de achtergrondbelasting, bij gelijke belastingen. Als vuistregel geldt dat de voorgroundbelasting bepalend is voor de hinder als de voorgroundbelasting meer dan de helft van de achtergrondbelasting bedraagt. Zie ook de meer uitgebreide toelichting verderop in deze bijlage.

Zowel de achtergrondbelasting als de voorgroundbelasting heeft in een gebied niet overal dezelfde waarde. Het is praktisch niet haalbaar om per geurgevoelig object de achtergrond- en voorgroundbelasting te bepalen. Daarom wordt geadviseerd enkele representatieve referentiepunten te kiezen. Hou hierbij ook voor ogen dat zowel de geurbelasting als de geurhinder een zekere onnauwkeurigheid kennen en vooral een orde van grootte aangeven.

De geurhinderpercentages zijn vastgesteld voor het concentratiegebied en het niet-concentratiegebied. De gemeenteraad kan de hindercijfers voor het niet-concentratiegebied toepassen op een gebied binnen het concentratiegebied, of omgekeerd, mits dat wordt gemotiveerd. Zie ook de achtergrondinformatie bij het geurhinderonderzoek.

Toekomstige situatie

1. U berekent de **achtergrondbelasting** in de **toekomstige situatie** met het verspreidingsmodel V-Stacks gebied. De toekomstige situatie is de redelijkerwijs te verwachten maximale situatie, waarin de veehouderijen zodanig uitbreiden dat zij nog net voldoen aan de normen voor de individuele geurbelasting. Het verspreidingsmodel V-Stacks gebied bevat een speciale functie voor die berekening. => Zie ook stap 5 en 12 van deze handreiking en de paragrafen 5.3 en 5.6 van de Gebruikershandleiding bij V-Stacks gebied.
2. Daarnaast bepaalt u de **voorgroundbelasting** in de **toekomstige situatie**.
De voorgroundbelasting in de toekomstige situatie is in het algemeen gelijk aan de (toekomstige) norm voor de individuele geurbelasting. Bij de wettelijke normen zou dat zijn: 2, 3, 8 of 14 ou_E/m³.
In overbelaste situaties is de voorgroundbelasting hoger dan de norm, want gelijk aan de feitelijke

geurbelasting. In overbelaste situatie berekent u de voorgrondbelasting met V-Stacks vergunning of V-Stacks gebied (in dat laatste geval berekent u de geurbelasting per afzonderlijk bedrijf).

3. Uit de tabellen A (achtergrondbelasting) en B (voorgrondbelasting) leest u de **geurhinderpercentages** af. Het hoogste geurhinderpercentage is maatgevend voor de toekomstige situatie. => De hinderpercentages kunnen ook worden berekend met behulp van de Excel sheet “Handreiking Wgv – Bijlage 6 Tabel geurhinder” die kan worden gedownload van www.Infomil.nl.

Bestaande situatie

4. U berekent de **achtergrondbelasting** in de **bestaande situatie**, dus bij het vergunde veebestand, met het verspreidingsmodel V-Stacks gebied. => Zie ook stap 5 en 12 van deze handreiking en de paragrafen 5.3 en 5.6 van de Gebruikershandleiding bij V-Stacks gebied.
5. Indien relevant (zie kader hierna) bepaalt u tevens de **voorgrondbelasting** in de **bestaande situatie**.
6. Uit de tabellen A (achtergrondbelasting) en – indien relevant - B (voorgrondbelasting) leest u de **geurhinderpercentages** af. Het hoogste geurhinderpercentage is maatgevend voor de bestaande situatie. => De hinderpercentages kunnen ook worden berekend met behulp van de Excel sheet “Handreiking Wgv – Bijlage 6 Tabel geurhinder” die kan worden gedownload van www.Infomil.nl.

Voorgrondbelasting en hinder in de bestaande situatie

Als vuistregel geldt dat de voorgrondbelasting bepalend is voor de hinder indien de voorgrondbelasting tenminste de helft bedraagt van de achtergrondbelasting. In principe moet dus ook voor de bestaande situatie de voorgrondbelasting worden bepaald. Het vaststellen van de voorgrondbelasting in de bestaande situatie volgt echter niet rechtstreeks uit het model en kan, met name wanneer er veel veehouderijen zijn, zeer arbeidsintensief zijn.

In gebieden met zeer weinig veehouderijen wordt de hinder sterk onderschat als die alleen op basis van de achtergrondbelasting wordt berekend. Daarom raden we aan om in deze gebieden wel altijd de hinder (mede) op basis van de voorgrondbelasting te bepalen.

Een extreme vorm van ‘weinig veehouderijen’ doet zich voor wanneer een geurgevoelig object van slechts één veehouderij een geurbelasting ondervindt. Dit soort situaties kunnen worden herkend aan de hand van het uitvoerbestand van V-Stacks gebied. => Zie de Gebruikershandleiding V-Stacks gebied voor een voorbeeld van het uitvoerbestand en de parameters waarnaar moet worden gekeken.

Voor de te maken beleidskeuzes is vooral van belang hoeveel hinder in de *toekomst* zal optreden, de bestaande hinder dient als referentie en de exacte waarde luistert iets minder nauw. Mede gelet hierop, kan in situaties met veel veehouderijen doorgaans worden volstaan met het bepalen van de bestaande hinder op basis van de achtergrondbelasting. Let wel, deze waarde geeft mogelijk een *onderschatting* van de geurhinder. Mocht het voor een goede beleidsafweging nodig zijn om een preciezer beeld te hebben van de bestaande hindersituatie, dan raden wij aan om ook de voorgrondbelasting en bijbehorende hinder te bepalen.

De voorgrondbelasting en hinder in de bestaande situatie kan worden bepaald volgens één van de hierna genoemde methoden (of een combinatie daarvan).

methode 1. Ga uit van de hinderpercentages die overeenkomen met de afstandsgrafiek

Totdat de Wgv van kracht werd, werden vergunningaanvragen getoetst aan de afstandsgrafiek. Kort na inwerkingtreding van de Wgv zullen de meeste veehouderijen dan ook nog voldoen aan de afstanden uit de afstandsgrafiek. De hinderpercentages die globaal overeenkomen met de afstanden uit de afstandsgrafiek, bedragen per omgevingscategorie

in het concentratiegebied: (I) 11%, (II) 14%, (III) 22% en (IV) 36%;

buiten het concentratiegebied: (I) 20%, (II) 25%, (III) 37% en (IV) 54%.

Bovenstaande waarden zijn representatief voor een gemiddelde situatie (zie ook PRA Odournet 2007). De geurbelasting op een gegeven afstand is afhankelijk van verschillende factoren, waaronder het meteogebied, de ruwheid en het soort dieren dat wordt gehouden en kan in een specifieke situatie aanzienlijk afwijken van de genoemde waarden.

methode 2. Ga uit van de maximaal vergunbare geurbelastingen volgens de Wgv of de verordening

Als de Wgv enige jaren van kracht is, zullen de meeste veehouderijen voldoen aan de geurbelastingen uit de Wgv of de geldende verordening. De voorgrondbelasting is dan gelijk aan de wettelijke waarden of aan de norm in de tot dan toe geldende verordening.

methode 3. Ga uit van de feitelijke geurbelasting

Wanneer een nauwkeuriger beeld van de bestaande voorgrondbelasting is gewenst, kan die worden berekend. Dit is bijvoorbeeld zinvol als veehouderijen ruimschoots aan de norm voldoen, of juist in overbelaste situaties. Voor een (representatief) geurgevoelig object wordt dan de geurbelasting als gevolg van elk van de omliggende veehouderijen afzonderlijk berekend. De hoogste van de geurbelastingen is de voorgrondbelasting. De berekening kan zowel met V-Stacks gebied als met V-Stacks vergunning worden uitgevoerd. Deze werkwijze kan zeer arbeidsintensief zijn, het is daarom van belang enkele geurgevoelige objecten te kiezen die redelijk representatief zijn. De voorgrondbelasting verschilt per geurgevoelig object, het doel is dan ook om de orde van grootte van de voorgrondbelasting in een gebied te bepalen, niet meer dan dat.

Tabel A. Relatie tussen de achtergrondbelasting en de geurhinder

Achtergrondbelasting *	Geurhinder	
	Concentratiegebied	Niet-concentratiegebied
[ou _E /m ³ als 98-percentiel]		
1	2%	4%
1,5	3%	5%
2	4%	6%
3	5%	9%
4	6%	11%
5	7%	12%
6	8%	14%
7	10%	16%
8	10%	17%
9	11%	19%
10	12%	20%
12	14%	23%
14	16%	25%
16	17%	27%
18	19%	29%
20	20%	31%
22	21%	32%
24	22%	34%
26	24%	36%
28	25%	37%
30	26%	38%
32	27%	40%
34	28%	41%
36	29%	42%
38	30%	43%
40	31%	44%
42	32%	45%
44	32%	46%
46	33%	47%
48	34%	48%
50	35%	49%
55	37%	(51%)
60	38%	(52%)
65	40%	(54%)
70	41%	(56%)
75	43%	(57%)
80	44%	(58%)
85	45%	(59%)
90	46%	(61%)
95	47%	(62%)
100	49%	(63%)

* Berekend met V-Stacks gebied.

Tabel B. Relatie tussen de voorgrondbelasting en de geurhinder

Voorgrondbelasting *	Geurhinder	
	Concentratiegebied	Niet-concentratiegebied
[ou _E /m ³ als 98-percentiel]		
1	4%	7%
1,5	5%	9%
2	6%	11%
3	8%	15%
4	11%	19%
5	12%	21%
6	14%	24%
7	16%	26%
8	17%	29%
9	19%	31%
10	20%	33%
12	23%	36%
14	25%	39%
16	27%	42%
18	29%	44%
20	31%	46%
22	32%	48%
24	(34%)	50%
26	(36%)	52%
28	(37%)	(53%)
30	(38%)	(54%)
32	(40%)	(56%)
34	(41%)	(57%)
36	(42%)	(58%)
38	(43%)	(59%)
40	(44%)	(60%)

* Berekend met V-Stacks gebied, V-Stacks vergunning of gelijk aan de norm voor de geurbelasting.

Toelichting bij de begrippen 'achtergrondbelasting' en 'voorgroundbelasting'

Aan de hand van vragen en antwoorden worden de begrippen 'achtergrondbelasting' en 'voorgroundbelasting' toegelicht.

Wat zijn nu precies de achtergrondbelasting en de voorgroundbelasting?

Onder de achtergrondbelasting verstaan we de geurbelasting als gevolg van de veelheid aan veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object.

Met de voorgroundbelasting wordt de geurbelasting bedoeld van die veehouderij (de dominante veehouderij) welke de meeste geur bij het geurgevoelig object veroorzaakt, hetzij omdat het een grote veehouderij betreft, hetzij omdat de veehouderij dichtbij het geurgevoelig object is gelegen. Bijvoorbeeld: een object wordt belast door veehouderij A (geurbelasting $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$), veehouderij B (geurbelasting $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$) en door veehouderij C (geurbelasting $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$). De voorgroundbelasting is dan $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. De voorgroundbelasting is dus altijd het gevolg van één veehouderij.

De veehouderij die de voorgroundbelasting veroorzaakt, wordt ook meegenomen bij het berekenen van de achtergrondbelasting.

Waarom is het nodig de voorgroundbelasting te berekenen? De voorgroundbelasting is immers nooit hoger dan de achtergrondbelasting?

De voorgroundbelasting is uitsluitend relevant voor het bepalen van verwachte mate van hinder bij de geurgevoelige objecten. De berekening is nodig, omdat uit onderzoek (PRA Odournet, 2001) is gebleken dat de geurhinder als gevolg van de geurbelasting van één veehouderij anders is dan als gevolg van de totale geurbelasting van meerdere veehouderijen, de achtergrondbelasting.

Bijvoorbeeld: indien één veehouderij een geurbelasting van $18 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ op een geurgevoelig object veroorzaakt, leidt dat tot *meer* hinder dan indien drie veehouderijen *gezamenlijk* $18 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ veroorzaken. Daarom is het nodig om per situatie te onderzoeken welke de hoogste hinder geeft, de achtergrondbelasting of de voorgroundbelasting.

Kun je eenvoudig voorspellen of de achtergrondbelasting of de voorgroundbelasting maatgevend is?

Als vuistregel geldt dat de voorgroundbelasting maatgevend is indien die tenminste de helft bedraagt van de achtergrondbelasting. Dus als de achtergrondbelasting $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ bedraagt, hoeft de voorgroundbelasting alleen te worden beschouwd als die $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ of meer bedraagt. Op grond hiervan zijn twee situaties te onderscheiden:

- 1) Bedraagt de voorgroundbelasting *minder* dan de helft van de achtergrondbelasting, dan is de achtergrondbelasting bepalend voor de hinder.
- 2) Als de voorgroundbelasting *meer* bedraagt dan de helft van de achtergrondbelasting, dan zal de voorgroundbelasting altijd tot het hoogste geurhinderpercentage leiden.

Presentatie hindercijfers

De gemeenteraad zal inzicht willen hebben in de mate van geurhinder die behoort bij de voorgestelde andere waarden in de verordening. In de stukken voor de gemeenteraad kunnen dan de maatgevende hinderpercentages voor de bestaande en de toekomstige situatie worden opgenomen, met een toelichting op hun betekenis.

Toegelicht kan bijvoorbeeld worden:

- a) De geurbelasting is uitgedrukt als geurconcentratie: als aantallen Europese odour units in een volume-eenheid lucht (ou_E/m^3). Geurconcentraties worden in laboratoria gemeten volgens de NEN-EN 13725:2003 'Lucht – bepaling van de geurconcentratie door dynamische olfactometrie'. Voor de geurbelasting is uitgegaan van het gebruikelijke 98-percentiel van de geurconcentratie. Dat betekent dat de - met een verspreidingsmodel - berekende geurconcentratie gedurende 98 procent van de tijdseenheid niet wordt overschreden (ou_E/m^3 ; P_{98}).
- In het verleden werden in Nederland geurconcentraties uitgedrukt in geureenheden (ge/m^3). Tussen deze twee grootheden geldt een vaste verhouding: $1 \text{ ou}_E/\text{m}^3 = 2 \text{ ge}/\text{m}^3$.
- b) Er is sprake van geurhinder als mensen zijn blootgesteld aan geur en dat als hinderlijk ervaren. De mate waarin mensen geur als hinderlijk ervaren is afhankelijk van de mate van blootstelling, maar ook van bijvoorbeeld de onaangenaamheid van de geur en de binding die de mensen hebben met het bedrijf dat de geur veroorzaakt.
- De geurhinder is uitgedrukt als percentage. Een geurhinderpercentage van bijvoorbeeld 25% betekent dat 25% van de inwoners in een telefonische enquête heeft aangegeven '*soms of vaak last van geur van stallen van veehouderijen*' te ondervinden. Er wordt aangenomen dat de hindercijfers niet alleen de situatie tijdens het afnemen van de enquête beschrijven maar ook een voorspellende waarde hebben voor de te verwachten geurhinder in de toekomst en op andere locaties in Nederland.
- c) De verkregen geurhinderpercentages moeten met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, zij geven een indicatie. Zij zijn gebaseerd op een omvangrijke representatieve steekproef en de hindermeting is uitgevoerd volgens de daarvoor in Nederland geldende voorschriften. Het betreft echter gemiddelde relaties. Het is mogelijk dat in bepaalde gebieden de werkelijke geurhinderpercentages afwijken van deze gemiddelde relaties. Dat wordt mede bepaald door aspecten als het hedonisch karakter van de geur ('geurbeleving') en de kenmerken en eigenschappen van de mensen in het gebied (zoals karakter en lichamelijke gezondheid). Zie ook de achtergrondinformatie bij de relatie geurbelasting – geurhinder hierna.
- d) Tevens kan worden ingegaan op de effecten van geurhinder voor omwonenden. 'Geur is de eigenschap van (een combinatie van) organische stoffen om met behulp van zintuigen in de neus te worden waargenomen. Geurhinder treedt op als de herhaaldelijk waargenomen geur als onaangenaam wordt beoordeeld, het welbevinden daardoor negatief wordt beïnvloed en als onttrekking aan die waarneming niet eenvoudig mogelijk is. Geurhinder leidt tot gewijzigd gedrag of gedragsaanpassing en leidt daarmee tot beperking van mogelijkheden van gehinderden.
- Een directe relatie tussen geurwaarneming en ziekte is niet aangetoond, maar geurhinder kan lichamelijke processen op gang brengen die leiden tot ziekte. Geurhinder veroorzaakt bij de mens verschillende reacties en effecten, die bij toenemende blootstelling kunnen leiden tot lichamelijke klachten (hoofdpijn, misselijkheid, verstoorde ademhaling en verstoorde hartslag) en/of psychische klachten (spanningen, structurele onvrede over het woon- en leefklimaat, vermindering van activiteiten buitenshuis). De mate van geurhinder wordt mede bepaald door aspecten als het hedonisch karakter van de geur ('geurbeleving') en de kenmerken en eigenschappen van de gehinderde (zoals karakter en lichamelijke gezondheid).'
- e) De Wgv schrijft voor dat de geurbelasting door één veehouderij op een geurgevoelig object bepaalde waarden niet mag overschrijden. Voor de mate van geurhinder geeft de wet geen waarden of bandbreedten, de gemeenteraad beoordeelt of de geurhinder past bij de doelstellingen voor het gebied en of hij de mate van geurhinder acceptabel acht. Zie ook bijlage 7 van deze handreiking.

Achtergrond relatie geurbelasting - geurhinder

In de Wgv gelden voor de volgende groepen verschillende normen:

- concentratiegebied, binnen bebouwde kom,
- concentratiegebied, buiten bebouwde kom,
- niet-concentratiegebied, binnen bebouwde kom,
- niet-concentratiegebied, buiten bebouwde kom.

In het 'Geuronderzoek stallen intensieve veehouderij' (PRA Odournet, 2001) is de relatie vastgesteld tussen geurbelasting en hinder. Deze relatie is vastgesteld op basis van circa 2.000 telefonische enquêtes bij omwonenden van varkenshouderijen verspreid over heel Nederland. Ook is onderzocht of er groepen ('deelpopulaties') met verschillende hindergevoeligheid zijn. Oftewel: is er verschil in de mate van geurhinder die men ervaart bij dezelfde geurbelasting?

Om te beginnen is onderzocht of er verschil in hindergevoeligheid bestaat tussen de omgevingscategorieën uit de Richtlijn 1996. Dit bleek niet het geval.

Vervolgens is onderzocht of er verschil in hindergevoeligheid is tussen inwoners van het concentratiegebied en van buiten het concentratiegebied. In het onderzoek is het onderscheid tussen wel en niet concentratiegebied gemaakt op basis van de ammoniakdepositie. Feitelijk is dus onderscheid gemaakt naar gebieden met veel en gebieden met weinig intensieve veehouderijbedrijven. Gebleken is dat in het niet-concentratiegebied (relatief weinig veehouderijen) bij dezelfde geurbelasting meer geurhinder wordt ervaren dan in het concentratiegebied (relatief veel veehouderijen).

In het concentratiegebied bleken de niet-agrariërs hindergevoeliger dan de agrariërs; buiten het concentratiegebied was er geen verschil in hindergevoeligheid tussen agrariërs en niet-agrariërs. Onder agrariërs wordt hier verstaan: agrariërs die *niet* bij een intensief veehouderijbedrijf wonen. Verder is gebleken dat de gecumuleerde geurbelasting van meerdere bedrijven samen (meer-bronsituaties) een andere relatie heeft met de geurhinder dan de geurbelasting van één afzonderlijk bedrijf (één-bronsituaties).

Op basis hiervan zijn in PRA Odournet 2001 de volgende zes groepen onderscheiden qua relatie tussen geurbelasting en geurhinder:

één-bronsituaties:

- de inwoners van het niet-concentratiegebied,
- de niet-agrariërs in het concentratiegebied,
- de agrariërs in het concentratiegebied,

meer-bronsituaties:

- de inwoners van het niet-concentratiegebied,
- de niet-agrariërs in het concentratiegebied,
- de agrariërs in het concentratiegebied.

Het onderscheid in normstelling dat de Wgv maakt, is dus slechts deels terug te voeren op het hinderonderzoek. Zie ook de Memorie van Toelichting (derde alinea van paragraaf 3.3 van de MvT). Zo blijkt uit het onderzoek geen verschil in hinderbeleving tussen de omgevingscategorieën volgens de Richtlijn 1996, terwijl de Wgv wel binnen en buiten de bebouwde kom onderscheidt. Verder kent de Wgv geen onderscheid naar agrariërs en niet-agrariërs, terwijl dat wel uit het onderzoek bleek.

De in artikel 3 en 6 van de Wgv genoemde geurbelastingen zijn vergelijkbaar met de geurbelastingen in één-bronsituaties en met de voorgrondbelasting. Ter onderbouwing van een verordening moet de cumulatieve geurbelasting worden beschouwd, deze is gelijk aan de achtergrondbelasting.

Voor zowel de niet-agrariërs als de agrariërs in het concentratiegebied wordt uitgegaan van de

relatie tussen geurbelasting en hinder die is afgeleid voor de niet-agrariërs in het concentratiegebied.

Van de zes in PRA Odournet 2001 vastgestelde relaties tussen geurbelasting en hinder, zijn er dus vier relevant voor de Wgv:

Relatie geurbelasting – hinder uit PRA Odournet 2001	Van toepassing op relatie geurbelasting – hinder in Wgv
één-bronsituaties, niet-concentratiegebied	voorgrondbelasting, niet-concentratiegebied (of ander gebied met weinig veehouderijen*)
één-bronsituaties, concentratiegebied	voorgrondbelasting, concentratiegebied (of ander gebied met veel veehouderijen*)
meer-bronsituaties, niet-concentratiegebied	achtergrondbelasting, niet-concentratiegebied (of ander gebied met weinig veehouderijen*)
meer-bronsituaties, concentratiegebied	achtergrondbelasting, concentratiegebied (of ander gebied met veel veehouderijen*)

* Mits gemotiveerd kunnen de hindercijfers voor het concentratiegebied worden gebruikt voor het niet-concentratiegebied en vice versa.

De hinder is gemeten in het buitengebied en in dorpen, niet in stedelijk gebied. Het is daarom niet bekend hoe de relatie tussen geurbelasting als gevolg van veehouderijen en hinder is in stedelijk gebied. Het is denkbaar dat mensen in steden hindergevoeliger zijn voor geur van veehouderijen dan mensen in dorpen en in het buitengebied, in de steden is men immers minder gewend aan deze geur en heeft men doorgaans ook minder binding met de bedrijfstak. De tabellen A en B *onderschatten* daarom mogelijk de hinder in stedelijk gebied. De gemeenteraad kan hiermee rekening houden door voor steden in het concentratiegebied uit gaan van de hindercijfers die gelden voor het niet-concentratiegebied. Dit is dan een ‘best guess’ aangezien dit punt niet expliciet is onderzocht.

In het onderzoek PRA Odournet bv, 2001 is de geurbelasting berekend met het verspreidingsmodel LTFD en uitgedrukt in ge/m^3 als 98-percentielwaarde. Gemeenten berekenen de geurbelasting in ou_E/m^3 als 98-percentielwaarde met V-Stacks. In het onderzoek ‘Relatie tussen geurimmissie en geurhinder in de intensieve veehouderij’ (PRA Odournet bv, rapportnummer VROM07A3 van 26 april 2007) is de geurbelasting in ge berekend met LTFD omgerekend naar de geurbelasting in ou_E berekend met V-Stacks. => Zie verder de rapporten PRA Odournet 2001 en PRA Odournet 2007, deze zijn te vinden op de website van InfoMil.

bijlage 7: Geurhinder: wat is veel of weinig?

De vraag kan rijzen, wat is veel of weinig geurhinder? Hoeveel geurhinder is acceptabel?

Het is de gemeenteraad die dat acceptabele geurhinderniveau voor een bepaald gebied bepaalt, niet de rijksoverheid, provincie, onderzoeksbureaus of wetenschappelijke instituten.

Als achtergrondinformatie wordt attenderd op het volgende:

a) Het geurbeleid voor industriële inrichtingen is uiteengezet in een brief van de Minister van VROM van 30 juni 1995, die is opgenomen in de Nederlandse EmissieRichtlijn lucht (NeR). Met deze brief als basis, wordt als richtwaarde voor geurhinder doorgaans 12% gehinderden toegepast, als bovenwaarde 20% gehinderden en 3% als streefwaarde (wat overeenkomt met 'geen hinder'). De veehouderijsector is echter niet zonder meer te vergelijken met de industrie, omdat veehouderijen sinds jaar en dag verspreid in het landelijk gebied liggen, bij industriële inrichtingen is dat in veel mindere mate het geval.

b) Het RIVM hanteert voor haar milieuraapportages en -toekomstverkenningen voor het aspect geurhinder onderstaande 'milieukwaliteitscriteria':

Milieukwaliteit	Geurgehinderden [%]
zeer goed	< 5
goed	5 – 10
redelijk goed	10 – 15
matig	15 – 20
tamelijk slecht	20 – 25
slecht	25 – 30
zeer slecht	30 – 35
extreem slecht	35 – 40

Bron: GGD-richtlijn geurhinder (oktober 2002)

c) Behalve het percentage geurgehinderden, is ook het absolute aantal geurgehinderden van belang. Bescherming van de bebouwde kom heeft meer effect op het absolute aantal gehinderden dan bescherming van het buitengebied. Bijvoorbeeld: 25% hinder in een gebied met 10 inwoners betekent dat 2 à 3 mensen hinder ondervinden, terwijl 25% hinder in een gebied met 1.000 inwoners betekent dat 250 mensen hinder ondervinden.

d) De wettelijke waarden (artikel 3) en maxima (artikel 6) voor de geurbelasting en de bijbehorende geurhinderpercentages bedragen:

	Binnen bebouwde kom		Buiten bebouwde kom	
	wettelijk (artikel 3)	maximaal (artikel 6)	wettelijk (artikel 3)	maximaal (artikel 6)
Concentratiegebied				
Geurgeurbelasting [ou_E/m^3]	3	14	14	35
Hinder	$\geq 8\%$	$\geq 25\%$	$\geq 25\%$	$\geq 41\%$ *
Niet-concentratiegebied				
Geurgeurbelasting [ou_E/m^3]	2	8	8	20
Hinder	$\geq 11\%$	$\geq 29\%$	$\geq 29\%$	$\geq 46\%$

*) Berekend door extrapolatie en daardoor minder betrouwbaar dan de overige percentages.

Deze hindercijfers zijn afgeleid van de relatie tussen de geurbelasting als gevolg van één bedrijf (voorgrondbelasting) en de daarvan te verwachten geurhinder. Bij een hoge dichtheid aan veehouderijen in een gebied, kan de achtergrondbelasting tot een hoger hinderpercentage leiden. Om die reden is met “ $\geq$ ” aangegeven dat de hinder hoger kan zijn dan de genoemde waarden.

e) Behalve de stallen van veehouderijen, zullen er ook andere geurbronnen in de omgeving zijn (overige agrarische geurbronnen, verkeer, industrie, huishoudens). De werkelijke geurhinder in een gebied zal daarom vaak hoger zijn dan de hinder als gevolg van alleen de stallen.

Bijlage III: Brief implementatieteam

Notitie

Beoordelen van geurhinder en de Wet geurhinder en veehouderij

Deze notitie is opgesteld ten behoeve van de implementatie van de Wet geurhinder en veehouderij in de provincie Noord-Brabant. In opdracht van bestuurders van gemeenten en provincie is in 2006 - al voor het in werking treden van de wet - het implementatieteam Wet geurhinder en veehouderij opgericht. De taak van het implementatieteam is een 'zachte landing' van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) in de provincie te verzorgen en daartoe voorlichting en documentatie te verstrekken.

Bij de introductie van de Wgv hebben Brabantse gemeenten en provincie een belangrijke rol gespeeld door de inbreng van het Brabantse implementatieteam Wgv. Op basis van de opgedane kennis werd het team werd door VROM gevraagd een bijdrage te leveren aan de landelijke introductie van de wet door te participeren bij de voorlichting en door een inbreng te leveren bij het opstellen van de handreiking bij de wet van Infomil.

Het implementatieteam maakt onderdeel uit van de MOLO werkgroep veehouderij en milieu. Als doelstelling heeft de werkgroep meegekregen: het bevorderen van de samenwerking en afstemming tussen gemeenten, provincie en milieudiensten. Kennisuitwisseling en kennisoverdracht in een zo vroeg mogelijk stadium, staat centraal. De uitwisseling vindt op een praktische en efficiënte manier plaats.

Deze notitie is tot stand gekomen op verzoek van gemeenten als achtergronddocument bij het evalueren van het leefklimaat als gevolg van geursituaties in een gebied door aanwezige veehouderijen. Dergelijke evaluaties zijn aan de orde bij het opstellen van gebiedsvisie en verordening geurhinder en veehouderij en bij het beoordelen van ruimtelijke plannen in aanwezigheid van veehouderijen in de omgeving. Deze notitie is een nadere uitwerking van de systematiek zoals deze is gepresenteerd tijdens de informatiebijeenkomsten over het toepassen van de Wet geurhinder en veehouderij bij ruimtelijke plannen (omgekeerde werking) welke zijn gehouden op 4, 8 en 20 juni 2007 in De Roos te 's Hertogenbosch. Ook de jurisprudentie in de zaak Laarbeek 200900801/1/R3 van 7 oktober 2009 is in deze notitie verwerkt.

Het MOLO implementatieteam Wet geurhinder en veehouderij
Fred Stouthart (SRE Milieudienst)
Rob Scholtens (provincie Noord-Brabant)

16 november 2009

Inhoud

1. Voorgeschiedenis wet- en regelgeving geur en veehouderij	1
2. Geur en vergunningverlening aan veehouderijen	2
2.1 Brochure, richtlijn en Wet stankhinder en veehouderij	2
2.2 De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv).....	3
2.2.1 Normstelling	3
2.2.2 Vergunningaanvraag.....	4
2.2.3 Gemeentelijk geurbeleid	4
2.2.4 Normstelling Wgv is gebaseerd op een gemiddeld gebied: niet zonder meer toepasbaar	5
3. Het beoordelen van het woon- en leefklimaat	6
3.1 Wet geurhinder en veehouderij	6
3.1.1 Gebiedsvisie en verordening regelen indirect het woon- en leefklimaat	6
3.1.2 Beoordelen woon- en leefklimaat ruimtelijke plannen	8
3.2 MILO systematiek bij beoordelen woon- en leefklimaat	9
4. De zaak Laarbeek	12
4.1 Woonpark Zonnetij: ligging en maximale waarden voor de geurbelasting	12
4.2 Geurcontour en vaste-afstandcontour	14
4.3 Beoordeling van de (geur)contouren in relatie tot het plangebied Zonnetij	15
4.3.1 Beoordeling vaste-afstandcontour Kerkstraat 40.....	15
4.3.2 Beoordeling geurcontour 1,5 ou _E /m ³ Opstal 6	15
4.4 Analyse zaak Laarbeek: conclusies geurnormen en omgekeerde werking	17
4.4.1 Geurcontour is niet langer hindercontour	17
4.4.2 Geurnormen voorgrondbelasting gebiedsgerichte sturinginstrumenten	18
4.4.3 Beoordelen woon- en leefklimaat	19
4.4.4 Reikwijdte uitspraak Laarbeek met betrekking tot woon- en leefklimaat	19
5. Aanbevelingen voor gebiedsvisies en ruimtelijke plannen	21
5.1 Aanbevelingen voor het opstellen van gebiedsvisies	21
5.2 Aanbevelingen voor het opstellen van ruimtelijke plannen	22

1. Voorgeschiedenis wet- en regelgeving geur en veehouderij

Het houden van vee kan geur verspreiden en hinder voor de omgeving met zich mee brengen. Daar wordt bij de vergunningverlening rekening mee gehouden. Het toetsingskader dat daarbij wordt gebruikt kent voor stank (geurhinder) een lange geschiedenis.

Bij die vergunningverlening aan veehouderijen moet sinds 1985 de eventuele stankhinder voor omwonenden worden getoetst. De minimaal aan te houden afstand werd bepaald in de afstandsgrafiek¹ overeenkomstig het aantal vergunde mestvarkeneenheden (mve's). Deze al voor 1985 bestaande methodiek werd, in 1985 vastgelegd in een brochure² en aangevuld met een cumulatie methode³. Ter vervanging van de brochure van 1985 is in 1996 een richtlijn⁴ gepubliceerd. Ten opzichte van de brochure zijn in de richtlijn versoepelingen in de omgevingcategorieën doorgevoerd en zijn mestvarkeneenheden geïntroduceerd voor het houden van vee in Groen-Labelstallen. Echter, deze richtlijn is door de bestuursrechter deels afgewezen.

De genoemde brochure, richtlijn en rapport cumulatie met de bijbehorende jurisprudentie zijn in een deel van Nederland tot 2007 steeds het toetsingskader voor de vergunningverlening geweest. Dit toetsingskader was niet alleen complex door de vele jurisprudentie, maar heeft ook geleid tot veel knelpunten (weinig flexibel). Daarmee dreigde de reconstructie van het landelijk gebied in gevaar te komen. Dit is de aanleiding geweest een speciale stankwet voor de reconstructiegebieden in het leven te roepen. Kort samengevat hebben in deze stankwet de versoepelingen die met de richtlijn 1996 waren beoogd een wettelijke grondslag gekregen. De Wet stankemissie veehouderijen in landbouwontwikkelings- en verwevingsgebieden (Wsv of de Stankwet reconstructiegebieden genoemd) is op 1 mei 2003 in werking getreden.

Inmiddels werd een landelijke stankwet in voorbereiding genomen. Onderzoek had namelijk nieuwe inzichten opgeleverd in geuremissies, verspreiding en geurbeleving. Daarom werd aangedrongen op nieuw beleid. Dit heeft geleid tot een nieuwe wet: de huidige Wet geurhinder en veehouderij (Wgv). Deze nieuwe Wet geurhinder veehouderij is op 1 januari 2007 in werking getreden. Deze wet is het nieuwe toetsingskader bij aanvragen om een milieuvergunning van veehouderijen. Mestvarkeneenheden en afstandsgrafiek zijn verleden tijd.

¹ Het was overigens in 1985 al duidelijk dat de afstandsgrafieken niet overeenkwamen met het resultaat van verspreidingsmodellen. De afstandsgrafieken onderschatten de mate van hinder ten gevolge van grotere stallen (Ham, J.H. et al., 1985, Beoordeling cumulatie stankhinder door intensive veehouderij, Publicatiereeks Lucht nr. 46, VROM).

² Brochure veehouderij en Hinderwet 1985.

³ Rapport Beoordeling cumulatie stankhinder door intensieve veehouderij (Publicatiereeks Lucht, nr. 46, distributietekst VROM 85546/7-85).

⁴ Richtlijn veehouderij en stankhinder 1996.

2. Geur en vergunningverlening aan veehouderijen

Vóór het inwerking treden van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) bestonden twee toetsingskaders, namelijk: de Wet stankemissie en veehouderij (Wsv) én de Richtlijn veehouderij en stankhinder 1996 en Brochure veehouderij en hinderwet 1985 inclusief de bijbehorende jurisprudentie. Het eerste kader was binnen de reconstructiegebieden van kracht voor verwevingsgebieden, landbouwontwikkelingsgebieden en extensiveringsgebieden natuur. Het tweede was binnen de reconstructiegebieden van kracht voor extensiveringsgebieden overig en stedelijk gebieden en in de rest van Nederland.

2.1 Brochure, richtlijn en Wet stankhinder en veehouderij

De Wsv aan de ene kant en de brochure en richtlijn aan de andere kant gingen beiden uit van minimaal aan te houden afstanden (stankcirkels). Deze afstanden werden per omgevingscategorie vastgesteld op basis van het aantal mestvarkeneenheden. Het aantal mestvarkeneenheden was afhankelijk van het vergunde aantal dieren en een omrekeningsfactor per stalsysteem en diercategorie. De minimaal aan te houden afstand werd bepaald in de afstandsgrafiek overeenkomstig het aantal vergunde mestvarkeneenheden (mve's). Naast deze methodische overeenkomsten waren er ook verschillen. Onder het regime van de brochure en richtlijn behoorde ook een toetsing aan van de stankhinder door meerdere veehouderijen (cumulatie). Bij de vergunningverlening op grond van de Wsv werd niet aan cumulatie getoetst. Zoals gezegd verschilden de beide toetsingskaders ook voor wat betreft de indeling in omgevingscategorieën (zie vorige paragraaf).

Nog complexer werd het toen bleek dat de omrekeningsfactoren van de bij de Wsv behorende Regeling stankhinder veehouderij (Rvs) niet gehanteerd konden worden bij de toetsing op grond van de brochure en de richtlijn (uitspraak ABRvS, [200304128/1](#), 24 maart 2004, Houten). Dit ondanks dat de Richtlijn 1996 als uitgangspunt was genomen en dat de laatste wetenschappelijke inzichten waren meegenomen door gebruik te maken de laatst gepubliceerde omrekeningsfactoren in de Rvs. Deze waren immers gebaseerd op onderzoek naar geuremissies uit veehouderijen en waren vastgelegd in geurrapporten van het IMAG. De Afdeling bestuursrechtspraak van Raad van State verklaarde echter dat de omrekeningsfactoren in de Regeling stankhinder en veehouderij (Rsv) niet gezien konden worden als zijnde de laatste milieutechnische inzichten. Dit oordeel was gebaseerd op dezelfde geurrapporten van het IMAG waarin ook vermeld was dat de nieuwe omrekeningsfactoren uit de Regeling (Rvs) niet aan de oude omrekeningsfactoren uit de Richtlijn konden worden gerelateerd. Hieruit concludeerde de Afdeling dat de nieuwe omrekeningsfactoren uit de regeling niet mochten worden toegepast bij de systematiek van de Richtlijn (met name de afstandgrafiek). Om deze wel te mogen toepassen had een nieuwe afstandgrafiek moeten worden opgesteld op basis van de nieuwe omrekeningsfactoren.

Volgens Raad van State vormen omrekeningsfactoren, mve's en afstandgrafiek⁵ een gesloten stelsel. Van dit stelsel kan niet afgeweken worden, ook niet op basis van metingen van geuremissies. Dit bleek ook wel uit eerdere uitspraken {RvS:199900597/2, 200103206/1; 200305647/1⁶}. Ook het hanteren van "eigen" omrekeningsfactoren op basis van gemeten geuremissies werd door RvS niet geaccepteerd. Bij een nieuwe methode voor het meten van geuremissies past een nieuwe systematiek

⁵ Het was overigens in 1985 al duidelijk dat de afstandsgrafieken niet overeenkwamen met het resultaat van verspreidingsmodellen. De afstandsgrafieken onderschatten de mate van hinder ten gevolge van grotere stallen (Ham, J.H. et al., 1985, Beoordeling cumulatie stankhinder door intensive veehouderij, Publicatiereeks Lucht nr. 46, VROM)

⁶ In haar uitspraak van 5 september 2001, no. 199900597/2 (JM 2001/145), heeft de Afdeling geoordeeld dat mestvarkeneenheden een specifiek onderdeel zijn van het normenstelsel uit de afstandsgrafiek bij de Richtlijn en niet volgens een gestandaardiseerde methode kunnen worden omgezet in geureenheden.

voor het beoordelen van geurhinder. Deze kwam er met het in werking treden van de Wet geurhinder en veehouderij in 2007.

2.2 De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv)

De Wgv stelt regels voor geur ten behoeve van de vergunningverlening aan veehouderijen. De systematiek van de Wgv is op hoofdlijn als volgt. De emissie van stankstoffen uit een veehouderijbedrijf wordt berekend in geureenheden: odour units (ou). Hiervoor zijn emissiefactoren opgenomen in de bij de wet behorende Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv). Uitgaande van de voor het veehouderijbedrijf berekende geuremissie wordt de geurbelasting op een nabij gelegen gevoelig object berekend, bijvoorbeeld op een burgerwoning. Voor het berekenen van die geurbelasting is het verplicht de rekenmodule V-Stacks-vergunning te gebruiken.

2.2.1 Normstelling

De berekende geurbelasting wordt getoetst aan de norm (de maximale waarde voor de belasting die per bedrijf mag worden veroorzaakt op een voor geur gevoelig object). De wet kent vier standaard-normen: voor concentratiegebieden en niet-concentratiegebieden met daarbinnen een onderscheid tussen de bebouwde kom en het buitengebied.

Gemeenten mogen van de wettelijke normen afwijken binnen een in de wet vastgelegde bandbreedte.

In het schema hieronder zijn tussen haakjes de wettelijke standaardnormen vermeldt, de waarden links en rechts van de standaardnormen geven de bandbreedte aan waarbinnen de gemeenten mogen afwijken.

	Concentratiegebieden ⁷ (reconstructie)	Niet-concentratiegebieden
binnen bebouwde kom:	0,1 - (3) – 14 ou/m ³	0,1 - (2) - 8 ou/m ³
buiten bebouwde kom:	3 - (14) – 35 ou/m ³	2 - (8) - 20 ou/m ³

Het geurbeleid in Nederland

Het algemene uitgangspunt van het geurbeleid is het zoveel mogelijk beperken van geurhinder en het voorkomen van nieuwe hinder. Dit uitgangspunt vormt samen met het toepassen van het BBT-principe de kern van het geurbeleid.

Onderdeel van het geurbeleid is dat de lokale overheden de uiteindelijke lokale afweging moeten maken zodat zij rekening kunnen houden met alle relevante belangen om tot een duurzame kwaliteit van de leefomgeving te komen.

Het geurbeleid bestaat uit de volgende beleidslijnen:

- als er geen hinder is, zijn maatregelen niet nodig;
- als er wel hinder is, worden maatregelen op basis van het BBT-principe afgeleid;
- voor bepaalde branches is het hinderniveau bepaald en in een "bijzondere regeling" vastgelegd;
- de mate van (nieuwe) hinder die nog acceptabel is, wordt vastgesteld door het bevoegd gezag.

Met nieuwe Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is, net als in het verleden, sprake van een "lex specialis" een aparte wet voor de veehouderij branche. De Wgv kan gezien worden als een "bijzondere regeling" in de vorm van een wet.

Vergunningaanvragen in het kader van de Wgv moeten voldoen aan BBT en de gemeente kan het wettelijke toetsingskader gebiedsgericht aanpassen. Het voorkomen van nieuwe hinder is overigens geen uitgangspunt van deze "lex specialis". Dit is een aspect die de gemeenten onder de Wgv in eigen hand hebben met het hanteren van andere waarden voor de maximale geurbelasting middels een verordening geurhinder en veehouderij.

⁷

Concentratiegebieden "Zuid" of "Oost" zijn aangegeven in bijlage 1 bij de Meststoffenwet. Het betreft gebieden met een grote concentratie van (intensieve) veehouderij, vooral gelegen op de zuidelijke en oostelijke zandgebieden in Nederland. Binnen deze gebieden liggen de reconstructiegebieden waarvoor in het kader van de reconstructiewet ruimtelijke plannen zijn opgesteld. Deze reconstructieplannen moeten leiden tot een verbetering van de kwaliteit van het landelijk gebied. Onderdeel van deze plannen is het aanwijzen van functionele gebieden zoals extensiverings-, verwevings- en landbouwontwikkelingsgebieden.

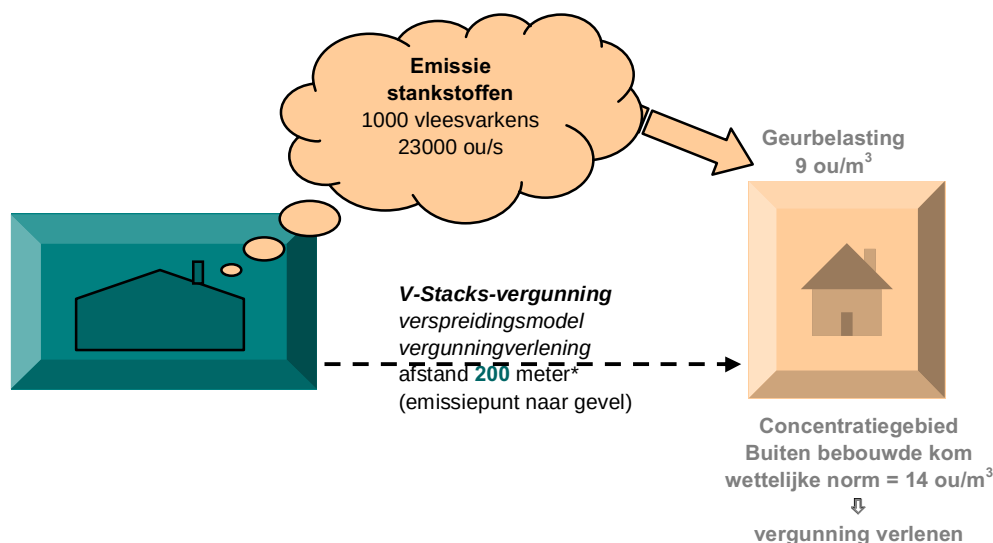
2.2.2 Vergunningaanvraag⁸

De vergunningaanvraag van een veehouderij moet worden getoetst aan een individuele norm voor de geurbelasting. Dit kan de wettelijke norm zijn of een afwijkende norm die is vastgelegd in de gemeentelijke verordening. Wanneer bekend is aan welke norm getoetst moet worden is de beoordeling van een vergunningaanvraag redelijk eenvoudig uit te voeren met behulp van de rekenmodule voor de vergunningverlening (V-Stacks-vergunningen).

In de figuur hieronder is de toetsing van de vergunning weergegeven.

Schema van toetsing en vergunningverlening onder de Wgv

NB. De afstand wordt bepaald door het programma V-Stacks-vergunning op basis van de coördinaten die in het programma moeten worden ingevoerd. Voor de veehouderij zijn dit de emissiepunten van de stallen en voor de woning de gevel.

2.2.3 Gemeentelijk geurbeleid

Zoals gezegd, gemeenten mogen van de wettelijke standaardnormen afwijken binnen een in de wet vastgelegde bandbreedte (zie paragraaf 2.2.1). Dergelijke afwijkende normen gelden alleen in een bepaald gebied. Voor dat gebied moet de gemeente de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in een gebiedsvisie vastleggen. Rekening houdend met deze gewenste ruimtelijke ontwikkeling wordt de achtergrondbelasting t.g.v. meerdere veehouderijen berekend en wordt een onderbouwing gevonden voor de afwijkende individuele normstelling. De afwijkende normen moeten in een gemeentelijke verordening worden vastgelegd. De gemeenteraad besluit over de verordening. Bij het bepalen van afwijkende normen heeft een gemeente in haar gebiedsvisie ondermeer rekening gehouden met het leefklimaat in relatie tot de geurbelasting ten gevolge van de afwijkende normen (zie verder in paragraaf 3.1.1).

⁸ Voor veel dieren zijn geuremissiefactoren beschikbaar en wordt de vergunningaanvraag beoordeeld aan de hand van met V-Stacks-vergunning berekende geurbelasting. Er is ook een groep dieren waarvoor deze emissiefactoren niet beschikbaar zijn (niet gemeten tot nu toe). Voor deze groep gelden vaste afstanden: 100 meter naar een woning in de bebouwde kom en 50 meter naar een woning in het buitengebied. Deze groep van 'vaste afstand dieren' kenden we ook al onder de 'oude' regelgeving. Aangezien deze 'oude' systematiek vrijwel geheel in de Wgv is overgenomen, worden de vaste afstand dieren in dit bestek niet verder behandeld.

2.2.4. Normstelling Wgv is gebaseerd op een gemiddeld gebied: niet zonder meer toepasbaar

De wettelijke standaardnormen die in de Wgv zijn opgenomen komen voort uit een ex ante analyse uitgevoerd door Alterra (behandeling van de wet door de Tweede Kamer). Deze wettelijke normen representeren een "steady state" situatie qua uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen (norm neutraal) voor een gemiddeld gebied in Nederland. Ze gaan niet uit van een milieutechnisch verantwoording of afweging over het leefklimaat. De rechtbank van Arnhem heeft dit aspect meegewogen in de zaak LJN: BH7637⁹ waarin een gemeente eigen normen heeft gesteld. De wettelijke normen kunnen te strikt of te soepel zijn afhankelijk van aantal veehouderijen en gevoelige objecten en de onderlinge ligging. Een individuele norm van 3 ou/m³ op een bebouwde kom kan passend zijn wanneer slechts één of enkele veehouderijen deze individuele belasting veroorzaken. Als echter meerdere veehouderijen deze individuele voorgrondbelasting mogen veroorzaken zal de achtergrondbelasting (cumulatie) sterk oplopen met mogelijk een te hoog hinderniveau als gevolg.

Voor Brabant voorzag het implementatieteam Wgv (zie voorblad) dat het niet vanzelfsprekend is dat het gemeentelijk grondgebied in de provincie overeen zou komen met het "gemiddelde gebied" in Nederland waarop de wettelijke standaard normen zijn geënt. Met andere woorden, het was aannemelijk dat de wettelijke standaardnormen niet zouden passen bij het grondgebied van het merendeel van de Brabantse gemeenten. Dit zou tot gevolg kunnen hebben dat in gebieden met veel veehouderijen de door gemeenten gewenste ruimtelijke ontwikkelingen (onder andere woningbouw, vestiging van bedrijventerreinen en recreatie) onder druk zou komen te staan. Daarop zijn alle Brabantse gemeenten geadviseerd om middels een quickscan na te gaan of zij een zodanig gemiddeld gebied zijn dat de wettelijke normen geen ongewenste effecten zouden opleveren en indien nodig eigen bij het gebied passende normen (gebiedsvisie) op te stellen. De ongewenste effecten van de wettelijke normen zou de uitvoering van de reconstructieplannen kunnen verstoren. Daarom heeft de provincie tijdens het introductiejaar van de Wgv (2007) het opstellen van een quickscan en of gebiedsvisie door gemeenten met 50% van de kosten gesubsidieerd.

⁹ Tussen partijen is niet in geschil, en ook voor de voorzieningenrechter staat vast, dat de te bouwen woningen zijn gelegen binnen de bebouwde kom in een niet-concentratiegebied als bedoeld in de Wgv. Voorts is tussen partijen niet in geschil dat de woningen – ook ingeval wordt uitgegaan van het bestaande emissiepunt – zijn geprojecteerd binnen de 2 OUe/m³ geurcontour, zodat sprake is van een geurbelasting die de ingevolge artikel 3, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wgv vastgestelde maximale geurbelasting overschrijdt.

Dit hoeft er evenwel niet toe te leiden dat ter plaatse van de op te richten woningen geen aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd. De in de Wgv neergelegde normstelling is immers gebaseerd op een "gemiddeld gebied", waarbij veehouderijen en geurgevoelige objecten op een redelijke afstand van elkaar zijn gelegen. Afhankelijk van het karakter van het gebied en zijn gewenste ruimtelijke inrichting kan in het concrete geval behoefte bestaan het beschermingsniveau tegen geurhinder naar boven of beneden bij te stellen. De wetgever heeft deze behoefte onderkend en heeft in artikel 6 van de Wgv aan de gemeenteraad de bevoegdheid toegekend in een verordening voor (delen van) zijn grondgebied een andere waarde vast te stellen. Op die wijze is de gemeente beleidsvrijheid geboden en kan zij, binnen zekere grenzen, maatwerk bieden.

3. Het beoordelen van het woon- en leefklimaat

Uitgangspunt voor een goede ruimtelijke ordening is het waarborgen van een goed woon- en leefklimaat voor toekomstige gebruikers of bewoners van een plangebied. De beoordeling van het woon- en leefklimaat is door de wetgever steeds overgelaten aan de jurisprudentie. Het gaat hierbij om de afweging van belangen. Enerzijds het belang van de bedrijfsvoering van de veehouder en anderzijds het belang van gebruikers van (toekomstige) geurgevoelige objecten zoals woningen. Op basis van jurisprudentie is het gebruikelijk om instrumenten van de milieuregelgeving te gebruiken bij de beoordeling van het goede woon- en leefklimaat (omgekeerde werking). Voor de Richtlijn 1996 en Brochure 1985 was op basis van jurisprudentie duidelijk geworden hoe de omgekeerde werking moest worden toegepast. De stankcirkelsystematiek redeneerde vanuit de veehouderij: om te kunnen spreken van een goed woon- en leefklimaat moet voor een geurgevoelig object een minimale afstand worden aangehouden die gebaseerd is op een individuele of cumulatieve berekening van mve's en wordt afgelezen uit de afstandgrafiek. Daarmee waren tegelijk ook de belangen van de veehouder geborgd.

Kortom, dat was de systematiek onder de oude regelgeving. De vraag is nu hoe de systematiek er uit ziet onder de Wgv.

3.1 Wet geurhinder en veehouderij

De systematiek van de Wgv is omgekeerd aan die in het verleden. De Wgv redeneert vanuit het voor geur gevoelige object: de geurbelasting is maatgevend en niet de minimaal aan te houden afstand tot een veehouderij. Uitgangspunt van de vergunningverlening onder de Wgv is de geurbelasting op een geurgevoelig object. De Wgv regelt net zoals in het verleden alleen de milieuvergunning. Getoetst wordt of waarden voor de maximale geurbelasting wel of niet worden overschreden (zie vorige hoofdstuk).

3.1.1 Gebiedsvisie en verordening regelen indirect het woon- en leefklimaat

Het woon- en leefklimaat wordt onder de Wgv niet geregeld. Althans niet in directe zin, maar wel indirect. De Wgv geeft gemeenten namelijk de mogelijkheid om in plaats van de standaardnormen uit de wet 'eigen' afwijkende normen te stellen (artikel 8). Conform hetgeen de Wgv voorschrijft dient de gemeente bij het vaststellen van de andere waarde voor de maximale waarde voor voorgrond geurbelasting rekening te houden met de gewenste ruimtelijke ontwikkeling en de huidige en toekomstige geursituatie in het gebied. De afwijkende normen moeten in een verordening worden vastgelegd. De onderbouwing daarvoor wordt geleverd via een gebiedsvisie. In deze gebiedsvisie wordt de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied weergegeven en gekoppeld aan een evaluatie van de geurbelasting van het gebied in de huidige en toekomstige situatie. Voor het opstellen van deze gebiedsvisie is een rekenmodule beschikbaar (V-Stacks-gebied). In tegenstelling tot vergunningverlening wordt niet één bedrijf doorgerekend, maar meerdere bedrijven in de omgeving. Dit resulteert in een beeld van de achtergrondbelasting in het gebied¹⁰. Door in de

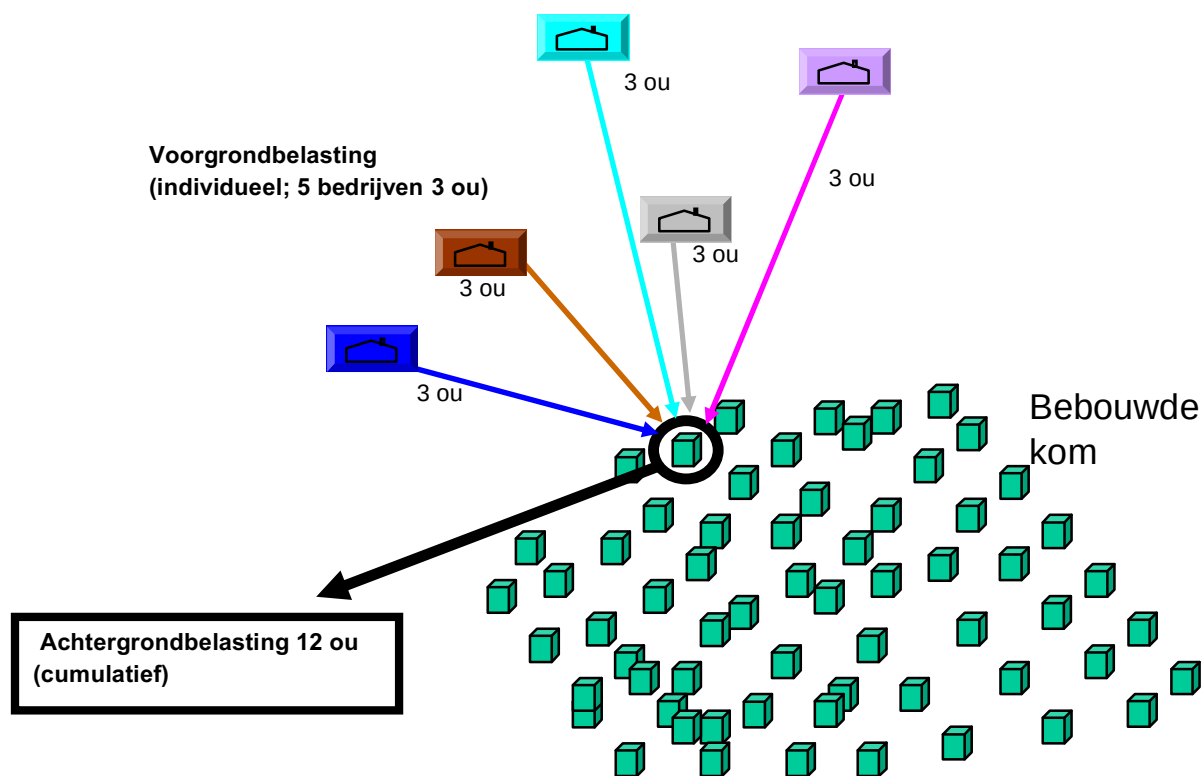
¹⁰ De *achtergrondbelasting* is de geurbelasting als gevolg van de veelheid aan veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object.

Met de *voorgrondbelasting* wordt de geurbelasting van een individuele veehouderij bedoeld en wel van die veehouderij (de dominante veehouderij) welke de meeste geur op het geurgevoelige object veroorzaakt, hetzij omdat het een grote veehouderij betreft, hetzij omdat de veehouderij dicht bij het geurgevoelige object is gelegen. Bij de vergunningverlening wordt de aanvraag van een individuele veehouderij getoetst aan de norm voor de maximale voorgrondbelasting (zie paragraaf 2.2.2).

rekenmodule de individuele normen voor de voorgrondbelasting¹⁰ waaraan bij de vergunningverlening wordt getoetst, aan te scherpen dan wel te verruimen wordt de achtergrondbelasting lager of hoger. De individuele normen voor de voorgrondbelasting verhogen kan een optie zijn in bijvoorbeeld landbouwontwikkelingsgebieden (Reconstructieplan). Het gevolg is wel dat de achtergrondbelasting hoger zal worden in het gebied wat weer gevolgen heeft voor het leefklimaat (kans op meer geurhinder). De gemeente moet besluiten of dit acceptabel is. Aan de andere kant kan de gemeente besluiten om individuele normen voor de voorgrondbelasting aan te scherpen om een goed leefklimaat te waarborgen ten behoeve van dorpskernen, ontwikkeling van woonwijken of recreatie en toerisme.

Kortom, in de gebiedsvisie wordt gezocht naar bij het gebied passende individuele normen voor de voorgrond geurbelasting als gevolg van veehouderijen en de daarmee samenhangende achtergrondbelasting. Op deze manier wordt, in het geval van eigen gemeentelijke normen, bij de vergunningverlening op indirecte wijze het woon- en leefklimaat gewaarborgd.

Opgemerkt moet worden dat de Wgv een sterke ruimtelijke component heeft nu het stellen van de eigen normen door gemeenten gekoppeld is aan de door haar gewenste ruimtelijke inrichting op basis van een op te stellen gebiedsvisie. Onderdeel van deze ruimtelijke inrichting is de beoordeling van het woon en leefklimaat (Artikel 8 lid 1 sub a). In Bijlagen 6 en 7 van de handreiking bij de wet worden handvaten aangereikt voor de beoordeling van het woon- en leefklimaat.

De relatie voorgrond- en achtergrondbelasting in beeld gebracht.

Zowel de voorgrondbelasting als de achtergrondbelasting is van belang voor het bepalen van de verwachte hinder (leefklimaat). Uit onderzoek is gebleken dat bij gelijke belastingen de geurhinder als gevolg van de voorgrondbelasting hoger is dan als gevolg van de achtergrondbelasting. Als vuistregel geldt dat de voorgrondbelasting bepalend is voor de hinder als de voorgrondbelasting meer dan de helft van de achtergrondbelasting bedraagt.

3.1.2 Beoordelen woon- en leefklimaat ruimtelijke plannen

De Wgv regelt individuele normen, wettelijke of eigen, voor de vergunningverlening aan veehouderijen. De beoordeling van het woon- en leefklimaat in het kader van ruimtelijke plannen wordt door de Wgv niet geregeld. Net als in het verleden het geval was wordt dit overgelaten aan de jurisprudentie (zie introductie op dit hoofdstuk). Op basis daarvan zullen instrumenten bij de Wgv ingezet worden bij de beoordeling van het woon- en leefklimaat (omgekeerde werking).

Voor het beoordelen van ruimtelijke plannen heeft de wetgever een handreiking geschreven (paragraaf 3.4 van de handreiking bij de Wgv, Infomil 23 mei 2007). In deze handreiking wordt een systematiek toegelicht voor het toepassen van de Wgv bij de omgekeerde werking. Daarbij worden geurnormen vertaald naar geurbelastingen en hinderniveau's.

In de handreiking wordt het volgende aangehaald:

"Voor bouwplannen zowel binnen als buiten de contour van de geurnorm is het, voor een zorgvuldige besluitvorming, nodig om de verwachte geurhinder in het plangebied te evalueren. Dit kan met behulp van een quick scan of gebiedsvisie, zie hiervoor hoofdstuk 4 en bijlage 6 van de handreiking".

"In het belang van een zorgvuldige besluitvorming is het raadzaam om ook de verwachte geurhinder in het plangebied in relatie tot de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen mee te wegen. De geurhinder in een gebied wordt behalve door de geurbelasting per bedrijf ook bepaald door de achtergrondbelasting. Het is aan de gemeente om te beoordelen of de geurbelasting en geurhinder in een specifiek gebied acceptabel zijn. De geurbelastingsnormen uit artikel 3 van de Wgv zijn afgestemd op een 'gemiddelde' situatie en zijn niet per sé het acceptabele hinderniveau in dit gebied. De gemeenteraad kan in een gebiedsvisie afwegen welk hinderniveau acceptabel is".

In bijlagen 6 en 7 van de handreiking bij de wet worden handvaten aangereikt voor de beoordeling van het woon- en leefklimaat. In deze bijlagen wordt net zoals in het verleden gebruikelijk was aangesloten bij het principe dat gebruik moet worden gemaakt van de laatste milieutechnische inzichten. Aan de ene kant levert VROM de te gebruiken emissiefactoren in de vorm van een regeling. Aan de andere kant wordt de beoordeling van de geurbelasting gekoppeld aan het laatste milieutechnische inzicht (PRA Odournet, 2001)¹¹. Onder de "oude" regelgeving op basis van de afstandsgrafiek werden bijvoorbeeld wel vier of vijf verschillende gebiedscategorieën onderscheiden. In het PRA-rapport wordt deze indeling in mate van gevoeligheid voor geurhinder niet terug gevonden. Wat wel terug wordt gevonden is een indeling naar gevoeligheid voor geurhinder op basis van wel niet agrariër en gebieden met veel of weinig veehouderij. Waarbij de veehouder zelf een buitencategorie blijkt te zijn die zeer ongevoelig is voor geurhinder. De Wgv maakt vergelijkbaar met de systematiek van de NeR (Nederlandse emissie richtlijn) inzake industriële geurhinder alleen nog onderscheid tussen twee typen gevoelige objecten, namelijk bebouwde kom- en buitengebied objecten. Uitzondering zijn (bedrijfs)woningen bij veehouderijen die in de Wgv een laag beschermingsniveau krijgen.

De Wgv zelf, de basis voor de vergunningverlening, volgt echter de laatste milieutechnische inzichten niet bij de indeling in concentratie en niet concentratiegebieden (zie blz. 9 bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de wet¹²). Volgens de laatste milieutechnische inzichten zoals verwoord in het PRA rapport zijn bewoners van grote steden zoals Den Bosch, Helmond en Eindhoven minder gewend aan geuren van stallen dan bewoners in gebieden met relatief veel veehouderijen. Volgens de Wgv liggen echter beide gemeenten in een concentratiegebied. De definitie van concentratiegebied en niet concentratiegebied in de wet is dus afwijkend van de definitie van deze gebieden in het onderzoek van PRA uit 2001. Dit verschil in definitie tussen Wgv (vergunningverlening) en de laatste milieutechnische inzichten (beoordeling goed woon- en leefklimaat bij ruimtelijke plannen) hoeft geen

¹¹ Geurhinderonderzoek stallen intensieve veehouderij', van maart 2001, door PRA Odournet BV, projectnummer VROM01A.

¹² In het onderzoek is het onderscheid tussen wel en niet concentratiegebied gemaakt op basis van de ammoniakdepositie. Feitelijk is dus onderscheid gemaakt naar gebieden met veel en gebieden met weinig intensieve veehouderijbedrijven. Gebleken is dat in het niet-concentratiegebied (relatief weinig veehouderijen) bij dezelfde geurbelasting meer geurhinder wordt ervaren dan in het concentratiegebied (relatief veel veehouderijen).

probleem te zijn mits gemeenten rekening houden met dit milieutechnische inzicht uit het PRA onderzoek bij vaststelling van de eigen normen op basis van een gebiedsvisie.

Het PRA rapport uit 2001 maakt gebruik van een methodiek die gebruikelijk is bij de beoordeling van geurhinder door industriële bedrijven. Deze methode bestaat uit het vaststellen van de geuremissie van een bedrijf, het berekenen van de geurbelasting op gevoelige objecten met een verspreidingsmodel en een beoordeling van deze belasting door het bevoegde gezag. In het onderzoek van PRA (2001) is de mate van hinder¹³ (hinderpercentage) gekoppeld aan een geurbelasting. Het bevoegde gezag kan dit hinderpercentage gebruiken voor haar afweging of sprake is van acceptabele geurhinder.

In Bijlage 7 van de GGD-richtlijn Geurhinder¹⁴ (2002) wordt beschreven hoe met industriële geurhinder kan worden omgegaan bij ruimtelijke ordening. Tabel B5.2 geeft een benadering gebaseerd op een bovengrens op het niveau van ernstige geurhinder (E) met daaronder een nadere verdeling afhankelijk van het gebied in Hinder (H) en Lichte Hinder (L). Deze basiswerkwijze is vergelijkbaar met bijlagen 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv, waarbij voor H, L en E hinderpercentages zijn benoemd. In deze bijlagen 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv wordt op blz. 11¹⁵ een link gelegd met acceptabele hinderpercentages zoals gebruikelijk bij de industriële vergunningverlening. Daarnaast wordt in een tabel van het RIVM een beoordeling van het leefklimaat op basis van het hinderpercentage gegeven.

Op deze wijze is het dus mogelijk om voor veehouderijen hinderpercentages te koppelen aan een oordeel over het woon- en leefklimaat op grond van de berekende geurbelasting (odour units; voorgrond- en achtergrondbelasting berekent met respectievelijk V-Stacks-vergunningen en V-Stacks-gebied).

NB. Op pagina 11 van bijlage 6 en 7 moet opgemerkt worden dat de wettelijke normen en bandbreedtes naar boven, overeenkomen met hoge hinderpercentages. Dit maakt duidelijk dat de wettelijke normen niet gebaseerd zijn op de beoordeling van het woon en leefklimaat.

3.2 MILO systematiek bij beoordelen woon- en leefklimaat

Gemeenten hebben van de wetgever onder de Wgv beoordelingsvrijheid gekregen met betrekking tot het bepalen van het aanvaardbare woon- en leefklimaat. Bijlagen 6 en 7 van de handreiking bij de wet geven handvaten maar zijn nog niet toereikend. Het is gebruikelijk om de mate van milieubelasting die aanvaardbaar wordt geacht in een bepaald gebied af te laten hangen van het (gewenste) gebruik van dat gebied. Bij een woongebied past in principe een hoger beschermingsniveau in vergelijking met een industrieterrein. De functies of de gewenste functies in een gebied bepalen immers welke milieukwaliteitseisen passend zijn. Bij het opstellen van gebiedsvisies geurhinder en veehouderij en bij het beoordelen van ruimtelijke plannen wordt daarmee rekening gehouden. Bij het stellen van normen voor de maximale geurbelasting (voorgrond- en achtergrondbelasting) worden deze gedifferentieerd naar gebiedstype: stedelijke woonkern, landelijke woonkern, buitengebied, landbouwonwikkelingsgebied etc. gekoppeld aan de intensiteit van het gebruik door de (intensieve) veehouderij vastgesteld.

Bij de gebiedstypering is gebruik gemaakt van de denkwijze van de zogenoemde MILO-systematiek, zoals deze door de VNG, het IPO, de UvW en het ministerie van VROM is ontwikkeld in het kader van het MILO-project¹⁶ (milieukwaliteiten in de leefomgeving).

¹³ Hiervoor is gebruik gemaakt van een telefonisch leefbaarheidsonderzoek (TLO) zoals gebruikelijk bij de industriële vergunningsverlening (NeR).

¹⁴ http://www.ggd.nl/ggdnl/uploaddb/download_object.asp?atoom=24388&VolgNr=15

¹⁵ a) Het geurbeleid voor industriële inrichtingen is uiteengezet in een brief van de Minister van VROM van 30 juni 1995, die is opgenomen in de Nederlandse EmissieRichtlijn lucht (NeR). Met deze brief als basis, wordt als richtwaarde voor geurhinder doorgaans 12% gehinderden toegepast, als bovenwaarde 20% gehinderden en 3% als streefwaarde (wat overeenkomt met 'geen hinder'). De veehouderijsector is echter niet zonder meer te vergelijken met de industrie, omdat veehouderijen sinds jaar en dag verspreid in het landelijk gebied liggen, bij industriële inrichtingen is dat in veel mindere mate het geval.

¹⁶ Handreiking milieukwaliteit in de leefomgeving, werken aan gebiedsgericht maatwerk, 2004, VNG, Den Haag
<http://duurzaam bouwen.senternovem.nl/uploaded/publicaties/Handreiking%20MILO.pdf>

De MILO-systematiek gaat uit van 7 stappen:

1. bepalen huidige gebiedstype
2. de gewenste functies / inrichting van het gebied
3. milieu-indicatoren
4. benoem referentie niveau's per indicator
5. bepaal huidige milieukwaliteit per indicator
6. ambitieniveau per indicator
7. uitvoeringsmaatregelen/monitoren

Deze stappen sluiten goed aan bij de werkwijze bij het opstellen van een gebiedsvisie. Bij eerste twee punten wordt de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in beeld gebracht. De milieu-indicator is geurhinder. Referentieniveau's zijn te vinden in de bijlagen 6 en 7 in de handreiking bij de Wgv. Stap 5 komt overeen met de eis uit artikel 8 lid 1 sub a van de Wgv waarin de geurhinder op basis van de gewenste ruimtelijke inrichting (stap 6) moet worden vergeleken met de geurhinder in de huidige situatie (huidige situatie is de vergunde situatie). Stap 7 zijn de eigen individuele normen voor de vergunningverlening die bijdragen aan het bereiken van de gewenste ruimtelijke inrichting plus eventuele ondersteunende maatregelen en/of monitoringsacties zoals opgenomen in de gebiedsvisie. De MILO-systematiek geeft daarnaast een handvat om te komen tot een gebiedsindeling voor het buitengebied.

De indeling in de MILO systematiek is voor het landelijk gebied grover dan wenselijk is gezien de uitvoering van de Reconstructiewet en de daarin gekozen indeling van het buitengebied. De resultaten van het PRA-onderzoek (2001) maakt een meer gedifferentieerde indeling van het buitengebied mogelijk. Gebruik makend van de resultaten van het PRA (2001) onderzoek zoals samengevat in bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv waaruit bijvoorbeeld bleek dat bewoners van gebieden met veel veehouderijen minder snel gehinderd zijn dan bewoners van gebieden met weinig veehouderijen. Belangrijk daarbij is niet alleen het gewend zijn aan deze geuren maar ook de relatief nauwe betrokkenheid bij de agrarische sector. Een geurbelasting van een enkel bedrijf (voorgrondbelasting) op een gevoelig object levert meer hinder op dan dezelfde geurbelasting veroorzaakt door meerdere bedrijven (achtergrondbelasting). De hinderrelatie in gebieden zonder veehouderijen is in dit onderzoek dus niet vastgesteld. Het onderzoek heeft alleen plaats gevonden in gebieden met veehouderijen. Hiermee moet rekening worden gehouden bij het beoordelen van een berekende geurbelasting.

Tabel 1 op de volgende pagina is een voorstel voor een gebiedsindeling van stedelijk naar LOG (Landbouw ontwikkelingsgebied) en een voorstel voor een maximaal acceptabel hinderniveau en bijbehorende geurbelasting voor achtergrond en voorgrondbelasting. Daarbij zijn bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de wet en het rapport van PRA (2001) als basis gebruikt. De gehanteerde uitgangspunten zijn:

- aaneengesloten woningen verdienen een hoger beschermingsniveau dan verspreid liggende woningen;
- in gebieden met geen tot zeer weinig veehouderij: aaneengesloten woningen max. 6% kans op hinder en verspreid liggende woningen max. 12% kans op hinder;
- In gebieden met weinig tot veel veehouderij: aaneengesloten woningen max. 12% kans op hinder en verspreid liggende woningen max. 20% kans op hinder;
- speciaal voor IV aangewezen gebieden (LOG's) krijgen het laagste beschermingsniveau: max. 27% kans op hinder¹⁷;

¹⁷ De geurbelasting bij deze hinderkans komt overeen met 3% kans op Ernstige Hinder (klachten) (PRA-rapport, 2001). De 3% kans op ernstige geurhinder kan worden gezien als het ruisniveau van het telefonisch leefbaarheidsonderzoek (TLO), de bepalingsmethodiek voor hinder. Pas boven een 3 % kans op ernstige hinder is sprake van een hinderpercentage dat significant van de waarde 0 afwijkt. In het PRA-rapport (2001) is gebruik gemaakt van het LTFD verspreidingsmodel en werden geurbelastingen uitgedrukt in ge en niet in ou. De omrekening naar ou heeft plaats gevonden op basis van het rapport: "Relatie tussen geurimmissie en geurhinder in de intensieve veehouderij, 2007, VROM07A3". Een eenvoudige omrekening op basis van relatie dat één gemeten ou overeenkomt met twee ge was niet mogelijk omdat de Wgv gebruik maakt van een nieuw verspreidingsmodel V-Stacks in plaats van het LTFD-model.

- de geurbelasting bij de hinderpercentages zijn afgeleid uit de dosiseffect relaties uit het PRA-rapport (zie bijlage 6 en 7).

Tabel 1 is door het Brabantse implementatieteam Wgv als leidraad meegegeven aan de Brabantse gemeenten. Gemeenten zijn echter vrij, om binnen de aan hen toegekende beleidsvrijheid, eigen keuzes te maken aangaande de beoordeling van het acceptabele hinderniveau. Één belangrijk uitgangspunt daarbij is het gebruik van de laatste milieutechnische inzichten. De hinderniveaus voor achtergrond en voorgrondbelasting zijn vergelijkbaar daarmee wordt invulling gegeven aan artikel 8 lid 1 sub c “de noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu” van de Wgv.

Tabel 2 geeft nadere invulling van de algemene tabel 1, in dit geval voor de gemeente Laarbeek zoals deze toegepast is bij het opstellen van haar gebiedsvisie ten behoeve van de verordening geurhinder en veehouderij.

Tabel 1. Gebiedstype toegespitst op relatie Intensieve veehouderij (IV) en geurhinder vanaf de buitenrand van het stedelijk gebied

Type	IV-dichtheid	MILO typering + eigen toevoeging ^{a)}	Bovengrens hinder (%)	Achtergrond Geurbelasting ou/m3, P98	Voorgrond Geurbelasting ou/m3, P98
Woonkern zonder IV	geen IV zeer laag	groen stedelijk, centrum dorps	6 ^{b)}	2	1
Buitengebied zonder IV	geen IV tot zeer laag	natuur agrarisch bedrijventerreinen	12 ^{b)}	5	2
Woonkern met enige IV	weinig IV beperkte omvang	groen stedelijk, centrum dorps <u>overige aaneengesloten woonbebouwing</u>	12 ^{b)}	5	2
Buitengebied met enige IV	weinig IV beperkte omvang	bedrijventerreinen agrarisch	20 ^{b)}	10	5
Woonkern met veel IV	veel IV beperkte omvang	centrum dorps <u>overige aaneengesloten woonbebouwing</u>	12 ^{c)}	10	5
Buitengebied met veel IV	veel IV gemengde omvang	bedrijventerreinen agrarisch	20 ^{c)}	20	10
Buitengebied speciaal voor IV (LOG)	veel IV groot van omvang	industrie niet grondgebonden <u>landbouwontwikkelingsgebieden</u>	27 ^{c)}	32	16

a) eigen toevoeging onderstreept

b) bijlage 6 en 7 dosiseffect relatie niet concentratiegebied (gebied met weinig veehouderijen)

c) bijlage 6 en 7 dosiseffect relatie concentratiegebied (gebied met veel veehouderijen)

4. De zaak Laarbeek

In haar uitspraak van 7 oktober 2009 (zaaknummer 200900801/1/R3) heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State het bouwen van woningen binnen de geurcontour van een veehouderij toegestaan. De gemeente heeft daarvoor beargumenteerd dat de veehouderij reeds 'op slot staat' door woningen in de directe nabijheid en dus niet in haar belangen wordt geschaad. Daarnaast heeft zij aangevoerd dat de geurbelasting laag is waardoor het woon- en leefklimaat als goed wordt beoordeeld.

De Afdeling Bestuursrechtspraak concludeert gelet op de aangeleverde onderbouwing:

... heeft de raad zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat ter plaatse een goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd.

... heeft de raad zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat de belangen van de veehouderijen door het plan niet worden geschaad.

Het betreft hier de uitspraak in de bodemprocedure, nadat de Afdeling al bij de voorlopige voorziening tot een vergelijkbare uitspraak was gekomen (200900801/2/R3, 20 maart 2009).

In dit hoofdstuk wordt die onderbouwing van de casus Laarbeek behandeld. De onderbouwing voor deze beroepszaak is opgesteld door het MOLO implementatieteam Wet geurhinder en veehouderij cq. de auteurs van deze notitie. Voor de behandeling van de voorlopige voorziening is een notitie over "de beoordeling van het woonpark Zonnetij in het licht van de omgekeerde werking van de Wet geurhinder en veehouderij opgesteld" (voor de volledigheid is deze als bijlage 1 toegevoegd). Ten behoeve van de bodemprocedure is daaraan toegevoegd een notitie over het beoordelen van geurhinder en het woon- en leefklimaat in het kader van de Wet geurhinder en veehouderij. Deze laatste notitie is integraal overgenomen in deze MOLO notitie als de hoofdstukken 1 t/m 3.

4.1 Woonpark Zonnetij: ligging en maximale waarden voor de geurbelasting

De casus Laarbeek betreft het plangebied woonpark Zonnetij gelegen in de woonkern Aarle-Rixtel. Aan de buitenrand van de woonkern liggen waardevolle landschappen. Uitbreiding van de woonkern is daarom niet gewenst. In plaats van uitbreiden van de woonkernen wil de gemeente de beschikbare inbreidingslocaties benutten voor woningbouw. Een inbreidingslocatie zoals het woonpark Zonnetij is van groot belang voor de gemeente. Op de locatie van een voormalig verzorgingstehuis worden 95 appartementen ontwikkelt.

Het woonpark Zonnetij is gelegen in de bouwde kom (dit wordt in deze beroepszaak niet bestreden) van Aarle-Rixtel. Volgens de geurverordening van de gemeente Laarbeek geldt een waarde van $1,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de maximale geurbelasting van veehouderijen op geurgevoelige objecten gelegen binnen de bebouwde kom.

In de geurverordening heeft de gemeente geen andere waarden vastgelegd voor de vaste afstanden tussen veehouderijen waarvoor geen emissiefactoren (odour units ; ou_E/m^3) beschikbaar zijn en geurgevoelige objecten. Dit betekent dat voor een dergelijke veehouderij een vaste afstand moet worden aangehouden van 100 meter naar een geurgevoelig object in de bebouwde kom van Aarle-Rixtel.

In Figuur 4.1 op de volgende pagina wordt de ligging van het woonpark geschetst.

Figuur 4.1.

Ligging van het geplande woonpark Zonnetij.

Rechter plaatje: bebouwde kom Aarle-Rixtel. Linker plaatje: detail. Zie ook bijlage 1B.

Legenda:

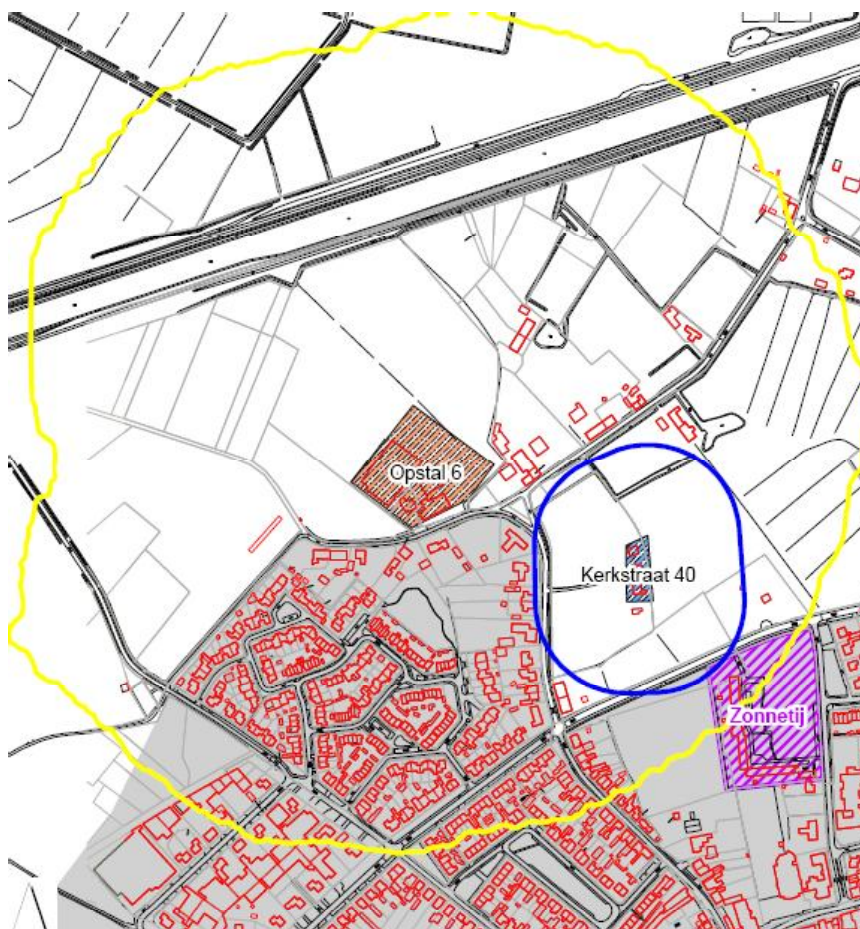
- Bebouwde kom Aarle-Rixtel met geel gearceerd: plangebied woningbouwlocatie Zonnetij.
Op de bebouwde kom van Aarle-Rixtel is de geurverordening van de gemeente Laarbeek van toepassing waarin is opgenomen een waarde van $1,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de maximale geurbelasting van veehouderijen op geurgevoelige objecten.
- Kernrandzone of bufferzone: deel van het buitengebied waarbinnen de geurverordening van de gemeente Laarbeek van toepassing waarin is opgenomen een waarde van $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de maximale geurbelasting van veehouderijen op geurgevoelige objecten.
- Buitengebied, waarop de wettelijke waarde van $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de maximale geurbelasting van veehouderijen op geurgevoelige objecten van toepassing is.

Figuur 4.2 (zie ook bijlage 1c)

Geurcontour (geel)
overeenkomend met een
geurbelasting van $1,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$
voor de veehouderij aan de
Opstal 6.

Vaste-afstandcontour van 100
meter voor de veehouderij aan
de Kerkstraat 40.

De contouren zijn bepaald
vanaf de rand van het
bouwblok. Dit geeft de meest
ongunstige situatie voor
woningbouw vanwege de
grootst mogelijke contouren
rondom de veehouderijen.
Omdat beide veehouderijen
reeds 'op slot staan' kunnen de
geurcontouren ook worden
bepaald vanaf de
emissiepunten. De daarbij
behorende contouren zijn
weergegeven in bijlage 1d.
Daaruit blijkt dat de contouren
minder ver reiken dan in deze
figuur is weergegeven.
Desondanks valt de
geurcontour van de
veehouderij Opstal 6 ook dan
over het plangebied.

4.2 Geurcontour en vaste-afstandcontour

In Figuur 4.2 zijn de geurcontouren van de voor het bestemmingsplan Woonpark Zonnetij relevante veehouderijen weergegeven. Het betreft de contouren rond de veehouderijen gelegen aan de Opstal 6 en de Kerkstraat 40.

Geurcontour rond Opstal 6

Op de veehouderij aan de Opstal 6 worden zeugen, biggen, vleesvarkens en enkele paarden gehouden. Gezamenlijk zijn deze dieren verantwoordelijk voor een geuremissie 26.689 odour units per seconde (ou/s). Per stal zijn de geuremissies en de kenmerken van de stal ingevoerd in V-Stacks-gebied. Daarmee is de verspreiding van geur naar de omgeving bepaald en is de geurcontour ingetekend die overeenkomt met de norm voor de maximale geurbelasting van $1,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, zie figuur 4.2.

Vaste-afstandcontour rond Kerkstraat 40

Op de veehouderij aan de Kerkstraat 40 worden 4 vleeskalveren gehouden met een gezamenlijk geuremissie van 142 odour units per seconde (ou/s). Deze geuremissie is zo laag dat geen geurcontour voor $1,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ kan worden berekend of ingetekend. In een dergelijk geval geldt een minimale afstand van 50 meter gerekend vanaf de buitenzijde van de stal tot de buitenzijde van het geurgevoelige object. Echter, op deze veehouderij worden ook dieren gehouden waarvoor geen emissiefactoren beschikbaar zijn (9 stuks vrouwelijk jongvee). Voor deze dieren geldt de wettelijke vaste afstand van 100 meter. Deze vaste-afstandcontour is dien ten gevolge ingetekend in figuur

Geurcontour en vaste afstandcontour vallen over het plangebied

Uit figuur 4.2 blijkt dat de hiervoor genoemde contouren over een deel van het plangebied Zonnetij liggen. Bij de behandeling zaak kon op grond van de tekeningen van de gemeente worden vastgesteld dat:

- binnen de geurcontour rond de veehouderij aan de Opstal 6 welke overeenkomt met de maximale waarde voor geurbelasting van $1,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ woningen zullen worden gebouwd;
- de vaste-afstandcontour van 100 meter van de Kerkstraat 40 over een deel van het plangebied loopt met bestemming "groen". Met andere woorden, aangetoond kon worden dat binnen de vaste-afstandcontour van 100 meter geen woningbouw plaatsvindt.

Toelichting: (geur)contouren vanaf de rand van het bouwblok

Uit jurisprudentie voor de Wgv blijkt dat het veilig is om bij het beoordelen van de omgekeerde werking uit te gaan van een maximaal planologisch mogelijk zijnde geurbelasting. Dit betekent dat de geurbelasting is berekend vanaf de rand van het bouwblok (worst-case). Figuur 4.2 betreft de contouren gerekend vanaf de rand van het bouwblok. Gezien de nieuwe wijze van beoordelen geïntroduceerd met de Wgv is nog niet duidelijk of een andere wijze van belangenafweging tussen veehouder en burger niet mogelijk is. In ieder geval is in deze zaak qua geurhinder rekening gehouden met een worstcase situatie.

Het laatste neemt niet weg dat ook wanneer wordt uitgegaan van het emissiepunt voor het bepalen van de geurcontour rond het bedrijf aan de Opstal 6 er woningbouw binnen deze contour plaatsvindt. Bij de behandeling van deze zaak is dit geconstateerd en verder niet besproken. In de uitspraak wordt hieraan niet gerefereerd, hetgeen kan betekenen dat dit voor de Afdeling in deze zaak geen belangrijk punt is geweest. Wel moet worden opgemerkt dat de uitspraak voor wat betreft de gebruikte cijfers verwijst naar het rapport van de SRE Milieudienst over "wet geurhinder en veehouderij, omgekeerde werking en leefklimaat" van 4 november 2008 waarin de geurbelasting en de bijbehorende contouren zijn bepaald vanaf de rand van het bouwblok.

4.3 Beoordeling van de (geur)contouren in relatie tot het plangebied Zonnetij

Voor het plangebied Zonnetij is het belangrijk om te beoordelen of het bouwen binnen de vergunde (geur)contouren verantwoord is. Daarvoor moet worden gelet op de belangen van de veehouder (worden deze geschaad?) en de belangen van de toekomstige bewoners (een aanvaardbaar woon- en leefklimaat?). Deze beoordeling moet worden gemaakt voor zowel de vaste afstand contour van 100 meter rond de veehouderij aan de Kerkstraat 40 als ook voor de geurcontour van de veehouderij aan de Opstal 6.

4.3.1 Beoordeling vaste-afstandcontour Kerkstraat 40

Wat betreft de Kerkstraat 40 was de beoordeling Afdeling Bestuursrechtspraak gemakkelijk. De vaste-afstandcontour lag weliswaar voor een klein deel over het plangebied, maar het overlapt slechts een gedeelte met bestemming "groen". Omdat er geen woningen binnen de contour zullen worden gebouwd, worden de belangen van de veehouder niet geschaad en is het leefklimaat niet in het geding. Dit betekent dat de vaste-afstandcontour in deze zaak de geplande woningbouw niet in de weg staat. De Afdeling gaat daarom in haar uitspraak niet verder in op de vaste-afstandcontour rond de Kerkstraat 40.

4.3.2 Beoordeling geurcontour 1,5 ou_E/m³ Opstal 6

Duidelijk en onbestreden is dat woningen worden gebouwd binnen de geurcontour van de veehouderij aan de Opstal 6. Het betreft dus de geurcontour die overeenkomt met de waarde uit de geurverordening van de gemeenten Laarbeek van 1,5 ou_E/m³ voor de maximale geurbelasting op geurgevoelige objecten als gevolg van een individuele veehouderij.

De Afdeling heeft daar geen bezwaar tegen en wel om de volgende reden:

- de belangen van de veehouderij Opstal 6 worden niet geschaad;
- er is sprake van een aanvaardbaar leefklimaat.

Worden economische belangen van veehouderijen geschaad?

De 1,5 ou_E/m³ contour van de veehouderij aan Opstal 6 ligt gedeeltelijk over het plangebied, maar dichterbij de veehouderij dan het plangebied liggen al andere geurgevoelige objecten die hoger worden belast dan 1,5 ou_E/m³. Als gevolg van deze bestaande situatie heeft de veehouderij Opstal 6 geen uitbreidingsmogelijkheden meer ('staat op slot'). Geconcludeerd kan worden dat de ontwikkeling van het bestemmingsgebied Woonpark Zonnetij de veehouderij aan de Opstal 6 niet in zijn belangen schaad.

Is er sprake van een aanvaardbaar leefklimaat?

Nu de belangen van de veehouderijen rondom het bestemmingsgebied Woonpark Zonnetij niet in hun belangen worden geschaad, vormen deze geen belemmering voor woningbouw in het gebied binnen de geurcontouren van deze veehouderijen. Alleen een slecht leefklimaat kan woningbouw nog belemmeren. De gemeente heeft maatregelen getroffen om minimaal een redelijk goed leefklimaat te waarborgen door het hanteren van een maximale waarde voor de voorgrondbelasting van 1,5 ou_E/m³. Dit voorkomt dat de cumulatieve achtergrondbelasting als gevolg van alle rondom het gebied gelegen veehouderijen te hoog oploopt. Uit de geurgebiedsvisie en de rapportage voor het bestemmingsplan Woonpark Zonnetij blijkt dat de geurbelasting op het plangebied laag is (zie bijlage 1e en 1f). Dit geldt voor zowel de voorgrond- als de achtergrondbelasting in zowel de huidige als de te verwachten toekomstige situatie. De voorgrondbelasting bedraagt maximaal 1,8 ou_E/m³ en de achtergrondbelasting maximaal 2,4 ou_E/m³. De bijbehorende hinderpercentages bedragen respectievelijk 6% en 4%. Het leefklimaat wordt beoordeeld als zeer goed tot goed, op basis waarvan geconcludeerd kan worden dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gegarandeerd. Het leefklimaat ter plaatse is geen belemmering voor woningen in het bestemmingsgebied Woonpark Zonnetij, ook niet binnen de geurcontouren van de veehouderij aan de Opstal 6.

NB. Zoals hiervoor is beschreven is geurbelasting op het woonpark Zonnetij laag waardoor het leefklimaat wordt beoordeeld als goed. Eventuele klachten over geurhinder zijn dan ook niet te verwachten. Van aantasting van de maatschappelijke positie van de veehouder - zoals wordt aangehaald in het beroep en verzoek tot voorlopige voorziening - is dan ook geen sprake.

Bovenstaande verdediging in het beroep door de Afdeling Bestuursrechtspraak geaccepteerd, zoals blijkt uit ondergaande citaat uit de uitspraak.

Uitspraak Afdeling Bestuursrechtspraak (citaat uit de uitspraak van 7 oktober 2009, 200900801/1/R3)

"Blijkens de Gebiedsvisie is een norm van 1,5 odour units per kubieke meter lucht voor de individuele geurbelasting van veehouderijen op de woonkernen gesteld teneinde de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijen rond de woonkernen te beperken, waardoor de achtergrondbelasting wordt beperkt en een groter gebied rond de woonkern voldoet aan de streefwaarde. Anders dan de Afdeling in de uitspraak van 16 juli 2008, zaak nr. [200705538/1](#) heeft overwogen, is de Afdeling thans van oordeel dat, indien de voor veehouderijen toepasselijke norm wordt overschreden, hieruit niet volgt dat ter plaatse geen sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. In dat verband overweegt de Afdeling dat de raad de geurbelasting ter plaatse van de in het plan voorziene geurgevoelige objecten, zowel binnen als buiten de contour van 1,5 odour units per kubieke meter lucht van de veehouderij aan de [locatie 1], heeft berekend en aan de hand van bijlagen 6 en 7 van de handreiking alsmede aan de hand van het voor het desbetreffende gebied gehanteerde uitgangspunt van maximaal 12% kans op hinder bij aaneengesloten woningen, heeft geconcludeerd dat ter plaatse sprake is van een goed woon- en leefklimaat. In hetgeen [appellant sub 2] en de ZLTO hebben aangevoerd ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad niet heeft kunnen uitgaan van de uitgevoerde geurberekeningen en het gehanteerde maximale hinderpercentage van 12 in relatie tot bijlagen 6 en 7 van de handreiking. Gelet hierop heeft de raad zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat ter plaatse een goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd. Voor zover [appellant sub 2] en de ZLTO klachten over geurhinder vrezen na de realisering van geurgevoelige objecten binnen de geurcontour van 1,5 odour units per kubieke meter lucht van de veehouderij aan de [locatie 1], acht de Afdeling niet aannemelijk dat die klachten zullen leiden tot het nemen van besluiten die ertoe zouden strekken de emissie van genoemde veehouderij te beperken. Gelet op het voorgaande heeft de raad zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat de belangen van de veehouderijen door het plan niet worden geschaad."

4.4 Analyse zaak Laarbeek: conclusies geurnormen en omgekeerde werking

Welke conclusies kunnen we trekken uit de zaak Laarbeek over de Wgv, gebiedsvisies en andere geurnormen, geurcontouren en de omgekeerde werking? Daarvoor wordt in deze paragraaf wordt een aantal aspecten geanalyseerd.

4.4.1 Geurcontour is niet langer hindercontour

Gelet op de volgende uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak

"Blijkens de Gebiedsvisie is een norm van 1,5 odour units per kubieke meter lucht voor de individuele geurbelasting van veehouderijen op de woonkernen gesteld teneinde de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijen rond de woonkernen te beperken, waardoor de achtergrondbelasting wordt beperkt en een groter gebied rond de woonkern voldoet aan de streefwaarde. Anders dan de Afdeling in de uitspraak van 16 juli 2008, zaak nr. [200705538/1](#) heeft overwogen, is de Afdeling thans van oordeel dat, indien de voor veehouderijen toepasselijke norm wordt overschreden, hieruit niet volgt dat ter plaatse geen sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat."

... mag de conclusie worden getrokken dat:

- de in een verordening vastgelegde andere waarde voor de maximale individuele (voorgond) geurbelasting (in het geval van Laarbeek $1,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$) geen hindercontour is, maar een waarde die dienst doet als gebiedsgerichte borging van het leefklimaat ten behoeve van de door de gemeente gewenste ruimtelijke ontwikkeling.

Kortom, de geurcontour wordt door de Afdeling Bestuursrechtspraak niet meer beschouwd als de hindercontour. Belangrijk om in dit verband te constateren is dat de Afdeling terugkomt op de eerdere uitspraak van 16 juli 2008, zaak nr. [200705538/1](#) (Oss).

Toelichting

In de zaak Laarbeek is met betrekking tot geurcontour versus hindercontour door de gemeente / Implementatieteam Wgv de onderstaande motivatie aangevoerd (citaat uit de notitie bij de pleitnota van de gemeente).

"De Wgv kent standaard waarden voor de maximale geurbelasting, een waarde van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ op geur gevoelige objecten binnen de bebouwde kom en $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor geurgevoelige objecten in het buitengebied. Op verzoek van de Tweede Kamer zijn de waarden zodanig gekozen dat deze 'norm neutraal' zijn ten opzichte van de oude regelgeving (Wsv) (zie hiervoor de parlementaire behandeling van de Wgv). Hiertoe heeft het ministerie van VROM een ex ante studie verricht naar de doorwerking van individuele normen voor de voorgrondbelasting in 8 gebieden in Nederland. Daaruit kwam naar voren dat de genoemde 3 en $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ passen bij een gemiddeld gebied in Nederland en 'norm neutraal' doorwerken (gemiddeld genomen niet meer of minder beperkend zijn voor veehouderijen dan onder het regime van de oude regelgeving het geval was). Opgemerkt moet worden dat de genoemde waarden van 3 en $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ dus niet zijn gebaseerd op milieutechnische inzichten cq. bescherming van geurgevoelige objecten of leefklimaat, maar op de wens van de Tweede Kamer om het regime 'norm neutraal' naar de nieuwe Wgv over te laten gaan.

Wetende dat de Wgv gebaseerd is op 'norm neutraal' voor een gemiddeld gebied in Nederland, heeft de provincie Noord-Brabant de gemeenten opgeroepen om een Quickscan te laten uitvoeren naar de doorwerking van de geurnormen (voor de kosten stelde de provincie 50% subsidie beschikbaar). Immers, het is zeer aannemelijk dat de gemeenten in de provincie Noord-Brabant anders zijn dan het gemiddelde gebied in Nederland en dat het 'norm neutraal' beginsel risico's in zich heeft voor het leefklimaat. Met de Wgv zijn deze aspecten te ondervangen door andere - bij een gebied passende - normen te zoeken.

De gemeente Laarbeek heeft ook een Quickscan laten uitvoeren. Daaruit is gebleken dat de norm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de voorgrondbelasting van veehouderijen op geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom de veehouderij zodanig veel ruimte biedt dat het leefklimaat in woonkernen in het geding is. Met name op de randen van de woonkernen wordt de achtergrondbelasting zodanig hoog (boven de door de gemeente gestelde streefwaarde van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$) dat bij uitbreidingsplannen voor woningbouw aan de kernrand geen aanvaardbaar leefklimaat kan worden geboden. Dit is de voor de gemeente de aanleiding geweest om in de gebiedsvisie te zoeken naar bij het gebied en de gewenste ruimtelijke ontwikkeling

passende normen te zoeken. Deze zijn gevonden en de maximale waarde voor de geurbelasting $1,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ van geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom is vastgelegd in de gemeentelijke verordening geurhinder en veehouderij. Deze andere dan in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vastgelegde maximale waarde is onderbouwd in de genoemde gemeentelijk gebiedsvisie geurhinder en veehouderij. In dit verband moet worden opgemerkt dat de maximale waarde voor de geurbelasting de *voorgrondbelasting* betreft (zie voetnoot 18).

Conform hetgeen de Wgv voorschrijft is in de gebiedsvisie, bij het vaststellen van de andere waarde voor de maximale waarde voor voorgrond geurbelasting, rekening is gehouden met de gewenste ruimtelijke ontwikkeling en de huidige en toekomstige geursituatie in het gebied. De gewenste ruimtelijk ontwikkeling betreft het versterken van de bestaande woonkern door inbreiding in het bestemmingsgebied Woonpark Zonnetij. De huidige en toekomstige geursituatie in het gebied betreft de *achtergrondbelasting*¹⁸ (cumulatief) als gevolg van alle veehouderij binnen de gemeente en 2 km daarbuiten. De huidige geursituatie komt overeen achtergrondbelasting op grond van de vergunde rechten van de veehouderijen in het gebied. Voor de toekomstige is uitgegaan van een verwachte ontwikkeling van de veehouderijen en de achtergrondbelasting die daarvan het gevolg is.

Uit de gebiedsvisie bij de verordening geurhinder en veehouderij blijkt dat de gemeenteraad heeft gekozen voor een waarde voor de individuele voorgrondbelasting van $1,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ vanwege de bescherming van het leefklimaat van de woonkernen en de plangebieden voor woningbouw (inbreiding en uitbreiding). Het betreft hier de verwachte achtergrondbelasting als gevolg van alle veehouderijen rond de woonkernen. Door het hanteren van de maximale waarde voor de voorgrondbelasting van $1,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ worden veehouderijen die rondom en nabij de woonkernen zijn gelegen in de uitbreidingsmogelijkheden beperkt. Als gevolg daarvan kan de achtergrondbelasting (cumulatief) van deze veehouderijen niet hoog oplopen en onder de door de gemeente gehanteerde streefwaarde tussen de 0 en $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de achtergrondbelasting worden gehouden (een maximum $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ achtergrondbelasting komt overeen met een hinderpercentage van 12% en wordt beoordeeld als een redelijk goed leefklimaat). Daarmee wordt een redelijk goed leefklimaat gewaarborgd.

Gelet op bovenstaande gebiedsgerichte herkomst van de andere waarde voor de maximale (voorgond) geurbelasting moet worden geconcludeerd dat de in de verordening vastgelegde waarde van $1,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ geen hindercontour is, maar een waarde die dienst doet als gebiedsgerichte borging van het leefklimaat ten behoeve van de door de gemeente gewenste ruimtelijke ontwikkeling. Kortom, gelet op het voorgaande kan de geurcontour niet langer als hindercontour worden gebruikt.

4.4.2 Geurnormen voorgrondbelasting gebiedsgerichte sturinginstrumenten

In de vorige paragraaf is al de conclusie getrokken dat de geurcontour niet langer een geen hindercontour is, maar een waarde die dienst doet als gebiedsgerichte borging van het leefklimaat ten behoeve van de door de gemeente gewenste ruimtelijke ontwikkeling. Met ander woorden, het wordt door de rechter geaccepteerd dat:

- op grond van een gebiedsvisie in een verordening een andere waarde voor de maximale individuele (voorgond) geurbelasting wordt vastgelegd (in het geval van Laarbeek $1,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$)...
- die dienst doet als sturingsinstrument om op gebiedsniveau de achtergrondbelasting op een aanvaardbaar waarde te borgen...
- de gemeenten voor deze aanvaardbare waarde voor de achtergrondbelasting een streefwaarde opneemt in haar gebiedsvisie. Daarmee wordt de gebiedsvisie als gemeentelijk geurbeleid vastgesteld.

Bovenstaande blijkt uit het onderstaande deel van de uitspraak (citaat):

"Blijkens de Gebiedsvisie is een norm van $1,5 \text{ odour units}$ per kubieke meter lucht voor de individuele geurbelasting van veehouderijen op de woonkernen gesteld teneinde de ontwikkelingsmogelijkheden

¹⁸ Onder de *achtergrondbelasting* verstaan we de geurbelasting als gevolg van de veelheid aan veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object.

Met de *voorgondbelasting* wordt de geurbelasting van een individuele veehouderij bedoeld en wel van die veehouderij (de dominante veehouderij) welke de meeste geur op het geurgevoelige object veroorzaakt, hetzij omdat het een grote veehouderij betreft, hetzij omdat de veehouderij dicht bij het geurgevoelige object is gelegen. Bij de vergunningverlening wordt de aanvraag van een individuele veehouderij getoetst aan de norm voor de maximale voorgrondbelasting

van de veehouderijen rond de woonkernen te beperken, waardoor de achtergrondbelasting wordt beperkt en een groter gebied rond de woonkern voldoet aan de streefwaarde.”

4.4.3 Beoordelen woon- en leefklimaat

Met betrekking tot de beoordeling van het leefklimaat mogen de volgende harde conclusies worden getrokken:

- bouwen binnen de geurcontour (odour units) mag als kan worden gemotiveerd dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is gewaarborgd;
- het woon- en leefklimaat moet worden beoordeeld aan de hand van zowel de voorgrond- als de achtergrondbelasting;
- een voorgrondbelasting van maximaal $1,8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en de achtergrondbelasting maximaal $2,4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ met de bijbehorende hinderpercentages van respectievelijk 6% en 4% worden geaccepteerd als een aanvaardbaar woon- en leefklimaat;
- het uitgangspunt van maximaal 12% kans op hinder bij aangesloten woningen wordt geaccepteerd als een redelijk uitgangspunt;
- daarbij verwijst de Afdeling Bestuursrechtspraak naar bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv. Dit betekent dat deze bijlagen door de rechter zijn geaccepteerd en kunnen worden gebruikt als referentie bij het beoordelen van het leefklimaat.

In de zaak Laarbeek is het belangrijk gebleken dat de gemeente een eigen geurbeleid had opgesteld middels de Verordening geurhinder en veehouderij en de bijbehorende gebiedsvisie. Daarin is op basis van de MILO-systematiek een streefwaarde voor de achtergrondbelasting voor de woonkernen met een stedelijk karakter in een gebied met veel intensieve veehouderij van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (hetgeen overeenkomt met 12% kans van op geurhinder). De tabel ... op de volgende pagina geeft de streefwaarden die worden genoemd in de gebiedsvisie van de gemeente Laarbeek. De MILO-systematiek die hieraan ten grondslag ligt is beschreven in paragraaf 3.2.

Gelet op het feit dat de Afdelingsbestuursrechtspraak verwijst naar de gebiedsvisie en streefwaarde voor het leefklimaat van 12% kans op hinder, wil zeggen dat:

- de gebiedsvisie door de rechter wordt geaccepteerd als gemeentelijk geurbeleid waar uitgangspunten of streefwaarden in worden benoemd met betrekking tot een aanvaardbaar leefklimaat;
- minder hard, maar toch kan worden gesteld dat de onderliggende MILO-systematiek impliciet wordt geaccepteerd als methode om te komen tot het bepalen van een acceptabel woon- en leefklimaat (hinderniveau) rekening houdend met de karakteristieken van het type gebied.

4.3.4 Reikwijdte uitspraak Laarbeek met betrekking tot woon- en leefklimaat

De reikwijdte van de uitspraak Laarbeek gaat wat betreft de beoordeling van het woon- en leefklimaat niet verder dan een aangesloten woonbouwing, woonkernen met een stedelijk karakter in een gebied met veel intensieve veehouderij tot een hinderniveau van 12%. Of hogere of lagere hinderniveau's acceptabel zijn voor andere woonkernen en gebiedstypen is in de uitspraak Laarbeek niet beantwoord. Maar het Implementatieteam Wgv (ondergetekenden) heeft er het volste vertrouwen in dat met een goede motivatie ook andere streefwaarden kunnen worden gehanteerd die zijn gebaseerd op de MILO-systematiek. Enkele voorbeelden:

- groot stedelijke woonkernen: streefwaarde bovengrens 6% kans op hinder. In een gebied met veel (intensieve) veehouderij komt dit overeen met een voorgrondbelasting van $2 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en een achtergrondbelasting van $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Hierbij moet worden opgemerkt dat in de omgeving van groot stedelijke gebieden doorgaans niet veel (intensieve) veehouderij meer voorkomt en beoordeeld moeten als gelegen in een gebied met weinig tot geen veehouderijen. Een streefwaarde van 6% kans op geurhinder komt dan overeen met een voorgrondbelasting van $1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en een achtergrondbelasting van $2 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Daarbij telt ook dat in groot stedelijke gebieden de geurbeleving

van bewoners anders is dan in een buitengebied met veehouderij in de nabije omgeving. De geurbeleving zal meer overeenkomen met bewoners van veearme gebieden, zoals in niet concentratiegebieden voor de veehouderij;

- verspreid liggende woningen in het buitengebied: streefwaarde bovengrens 20% kans op hinder. In een gebied met veel (intensieve) veehouderij komt dit overeen met een voorgrondbelasting van 10 ou_E/m³ en een achtergrondbelasting van 20 ou_E/m³. In een gebied met weinig veehouderij komt dit overeen met een voorgrondbelasting van 5 ou_E/m³ en een achtergrondbelasting van 10 ou_E/m³;
- meer voorbeelden worden gegeven in de toelichting onder onderstaande tabel 4.3

Tabel 4.3. *Uit de gebiedsvisie behorende bij de Verordening geurhinder en veehouderij van de gemeente Laarbeek: Streefwaarden voor de achtergrondbelasting geur uitgewerkt naar gebied (naar voorbeeld van de MILO-systematiek). NB. Deze tabel is alleen bestemd voor gebruik in de concentratiegebieden voor de veehouderij.*

Type gebied	Dichtheid intensieve veehouderij	Voorbeelden gebieden	Streefwaarden achtergrondbelasting*
Woonkernen	Stedelijk	Eindhoven, Helmond	± 4 ou _E /m ³
	woonkernen met stedelijk karakter	Beek en Donk, Aarle-Rixtel, Lieshout	± 10 ou _E /m ³
	woonkernen met landelijk karakter	Olland, Nijnsel	± 14 ou _E /m ³
Buitengebied	kleine clusters woningen	buurtschappen, lintbebouwingen, niet zijnde bebouwde kom	± 20 ou _E /m ³
	woningen verspreid liggend	verwevingsgebieden extensiveringsgebieden bedrijventereinen	± 20 ou _E /m ³
	woningen verspreid liggend	landbouw-ontwikkelingsgebied	± 32 ou _E /m ³

* Deze tabel moet niet strikt gelezen worden. De streefwaarden zijn voorzien van een “±” teken. Dit betekent dat er een marge is, afhankelijk de feitelijke situatie van het type gebied. Enkele voorbeelden.

- Een kleine cluster van woningen nabij een landbouwontwikkelingsgebied bevindt zich weliswaar in het verwevingsgebied, maar feitelijk in een overgangsgebied tussen beiden. Om die reden kan een streefwaarde van 25 ou_E/m³ in deze situatie verantwoord zijn.
- Een woningbouwplan aan de rand van de bebouwde kom in huidige buitengebied met veehouderijen in de omgeving is te beschouwen als het bouwen van een woonwijk met een landelijk karakter. Om deze reden is een streefwaarde tussen de 10 en 14 ou_E/m³ te verantwoorden.
- Bij de planning van grote vinex woonwijken is raadzaam om aan te sluiten bij de streefwaarde voor stedelijke bebouwing van 4 ou_E/m³.
- Voormalige lintbebouwingen welke de afgelopen decennia uitgegroeid zijn tot een kleine bebouwde kom in het buitengebied houden wat betreft gebiedstypering het midden tussen een woonkern met landelijke karakter en een kleine cluster woningen in het buitengebied. Hierom kan een streefwaarde tussen de 14 en 20 ou_E/m³ te verantwoorden zijn.

5. Aanbevelingen voor gebiedsvisies en ruimtelijke plannen

In het vorige hoofdstuk is de zaak Laarbeek besproken en geanalyseerd. De vraag is nu wat we hiervan kunnen leren voor het opstellen van verordeningen met bijbehorende gebiedsvisies Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) en voor het maken van ruimtelijke plannen (woningbouw e.d.).

5.1 Aanbevelingen voor het opstellen van gebiedsvisies

Net als in eerdere uitspraken het geval was, blijkt ook uit de uitspraak Laarbeek dat de Raad van State veel waarde toekent aan een gebiedsvisie en een verordening op basis van de Wgv. De verordening en de bijbehorende gebiedsvisie worden gezien als gemeente geurbeleid met een doorwerking naar ruimtelijke plannen (zie volgende paragraaf). De rechter accepteert de in een verordening vastgelegde andere waarde voor de maximale individuele (voorground) geurbelasting geen hindercontour is, maar een waarde die dienst doet als gebiedsgerichte borging van het woon- en leefklimaat ten behoeve van de door de gemeente gewenste ruimtelijke ontwikkeling en dat voor dit woon- en leefklimaat streefwaarden worden opgenomen in de gebiedsvisie. Dit is in het voordeel van de ruimtelijke plannen zoals woningbouw. Dit leidt tot de volgende aanbevelingen.

1. Een gebiedsvisie opstellen en een verordening Wgv vaststellen voor het gemeentelijk grondgebied (zover dit nog niet gebeurd is).

Dit is vooral van belang voor gemeenten met ruimtelijke plannen in een gebied met intensieve veehouderij in de omgeving. In het algemeen zijn dit de concentratiegebieden voor de veehouderij, maar ook in de niet-concentratiegebieden kan een lokale concentratie van intensieve veehouderij voorkomen.

NB. Een gebiedsvisie vaststellen zoals onder punt 2 wordt aanbevolen is hier niet nodig. De vastgestelde verordening is gebaseerd op de gebiedsvisie en zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden!!

2. Een gebiedsvisie vaststellen wanneer u besluit om *geen* verordening door de gemeenteraad te laten vaststellen.

Deze situatie kan zich aandienen als uit de gebiedsvisie blijkt dat de wettelijke normen passen bij het grondgebied en de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van uw gemeente, dat daarom geen andere waarden voor de voorground geurbelasting (geurnormen) nodig zijn en dat geen verordening nodig is. Het nut van het vaststellen van de gebiedsvisie is dat daarmee het gemeentelijk geurbeleid wordt vastgesteld en daardoor gebruik kunt maken van de aangehaalde voordelen.

Een gebiedsvisie voor geur opstellen heeft altijd nut. U laat niet alleen zien dat u een geurbeleid heeft dat u ook toepast bij ruimtelijke plannen. U laat ook zien dat u getoetst heeft of de wettelijke normen van 3 en 14 ouE/m³ passen bij uw gebied. In paragraaf 2.2.4 is namelijk besproken dat het niet vanzelfsprekend is dat het gemeentelijk grondgebied overeenkomt met het "gemiddelde gebied" in Nederland waarop de wettelijke standaard normen zijn geënt. Met andere woorden, het is zelfs aannemelijk dat de wettelijke standaardnormen niet passen bij het grondgebied van het merendeel van de gemeenten.

3. Hanteer de MILO-systematiek voor het gebiedsgericht bepalen van streefwaarden voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

In de MILO-systematiek wordt bij het bepalen van normen of streefwaarden voor de maximale geurbelasting (voorground- en achtergrondbelasting) gedifferentieerd naar gebiedstype: stedelijke woonkern, landelijke woonkern, buitengebied, landbouwonwikkelingsgebied etc. gekoppeld aan de intensiteit van het gebruik door de (intensieve) veehouderij. Zie hoofdstuk 3.2.

5.2 Aanbevelingen voor het opstellen van ruimtelijke plannen

Het beoordelen van ruimtelijke plannen heeft zoals gezegd veel baat bij een gebiedsvisie en / of verordening voor geur. Deze achtergrond leidt tot de volgende aanbevelingen.

1. Beoordeel het belang van de veehouder: wordt deze in zijn belang geschaad.

Gebruik de geurcontour rond de veehouderij om te bepalen of er binnen de contour al gevoelige objecten zijn gelegen:

- ⇒ Is dit niet het geval, dan schaadt u zijn belangen zodra u gevoelige objecten zoals woningen binnen de contour bouwt. Immers, de veehouder moet als gevolg daarvan reducerende maatregelen treffen om weer aan de geurnorm te voldoen (de geurcontour wordt dan verkleint).
- ⇒ Liggen er al woningen binnen de contour dan is woningbouw binnen de geurcontour mogelijk, mits sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en mits niet 'dichterbij' de veehouderij wordt gebouwd dan afstand die de bestaande woningen aanhouden tot de veehouderij. In dit laatste geval worden de belangen van de veehouder geschaad (zie hiervoor).

2. Beoordeel het leefklimaat op grond van de achtergrondbelasting en voorgrondbelasting. Toets of deze voldoen aan de in de gebiedsvisie opgenomen streefwaarden die zijn gebaseerd op de MILO-systematiek.

De gegevens over de achtergrondbelasting en streefwaarden worden verkregen uit de gebiedsvisie. Om in relatie tot de gewenste ruimtelijke ontwikkeling te evalueren of andere normen voor de individuele geurbelasting van veehouderij op geur gevoelige objecten nodig zijn, wordt in de gebiedsvisie voor het gemeentelijk grondgebied de totale geurbelasting van alle veehouderijen (achtergrondbelasting) bepaald voor zowel de huidige als de toekomstige situatie (zie paragraaf ...). Dit betekent dat u over gegevens beschikt die bijvoorbeeld bij een woningbouwplan kunnen worden gebruikt. Deze gegevens blijven actueel als de gebiedsvisies eens in de 2 tot 3 jaar worden geëvalueerd, tenzij er tussentijds grote veranderingen zijn opgetreden (veel uitbreidingen van veehouderijen of juist stoppers).

De gegevens over de voorgrondbelasting kunt u berekenen met V-Stacks-vergunningen. Het maken van een geurcontour is na de uitspraak van Laarbeek niet echt meer nodig, maar kan voor het inzicht handig zijn. Het visualiseren van voorgrondbelasting middels van geurcontouren kunt u doen door V-Stacks-gebied te gebruiken in combinatie met een GIS-programma.

3. Hanteer de streefwaarden voor het aanvaardbaar woon- en leefklimaat uit de gebiedsvisie ook voor uw ruimtelijke plannen.